

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY HÓRA 2,40 P. NEGYED ÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. EGÉSZ ÉVRE 28 P. EGYES SZÁM ÁRA HÉTKÜZNAP 8, VASÁRNAP 16 F

FELELŐS SZERKESZTŐ: VITEZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHALY

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA JOZSEF KIR. P. UTCA 18. SZ. TELEFON 23-48. KIADÓHIVATAL: KOSSUTH-U. 3. FÜLDZINT. TELEFON: 21-41.

Debrecen, 1933. február 28.

Kedd

XXXVII. évfolyam 49. szám

A kommunisták felgyújtották a birodalmi gyűlés épületét – az egész palota a lángok martaléka lett

Az egyik gyújtogatót elfogták – Berlin tűzoltósága tehetetlen volt a borzalmas tűzvészrel szemben
További rémtettekre készülnek a német bolsevisták

Berlin, február 27.
A birodalmi gyűlés épülete lobogó lángokban áll. Egész Berlin területéről összevonták a védőegységeket, hogy urrá legyenek a tűzön. Annuit már megállapították, hogy gyújtogatás történt. A tűz éjszaka 10 óra felé a parlament különböző helyein egyszerre tört ki.

Lángokban áll a birodalmi gyűlés épülete

A tűzoltóságot este 9.15 órakor a parlament épületéhez hívták, amelynek kupolájában tűz ütött ki. A tűzoltóság tíz berlini tűzörség szerelvényével vonult ki. A tűz helyén nagyobb rendőri készütség jelent meg s az épületet nagy távolságra azonnal körülfogták.

A tűzoltóság megérkezésének pillanatában a birodalmi gyűlés épületének nagy kupolája lángokban állt.

A rendőrök és tűzoltók azonnal behatoltak az épületbe és

itt sikerült is elfogni egy embert, aki bevallotta, hogy ő gyújtogató.

Kijelentette, hogy a németalföldi kommunista párt tagja. A gyújtogatót azonnal a brandenburgi kapunál levő rendőrállomásra vitték. Arra számítanak, hogy az épületben még mások is vannak, akiknek köze van gyújtogatóshoz. Az épületbe a rendőrökön és tűzoltókon kívül senkinek sem szabad belépni.

Az égő kupola hatalmas lángjai messze világítanak.

A birodalmi gyűlés épülete körül utcákat valóságos elborítják a tűzoltófejszemek tömlői.

Este 10 óra tájban a birodalmi gyűlés épületének egész keleti oldala lángokban állt. Alig lehet arra számítani, hogy a keleti szárny lényeges részelt meg lehet menteni.

Eg valamennyi emelet folyosó, az együttes ülésterem, a ruházatok és a sajtókarzatok is.

A tűz fokozatosan tovább terjedt kelet felé és a tűzoltóság nagy nehézségekkel küzd. Létraikon nem tudnak a tűz fészkehez férlegelni, mert nem tudják létraikat a magas boltzatu falakon megtámasztani.

Az épület különböző részeiben hat tűzfészket találtak.

Az épületbe csak tűzoltóknak szabad belépni, mert a kupola beomlásától tartanak. Az okozott kár több millió márka.

Elhamvadt az egész ülésterem

Este 11 órára az egész ülésterem, az elnök emelvényével, a hallgatóság karzatával együtt teljesen leégett.

A folyosóknak is csak a falai áll-

nak. Arra számítanak, hogy a nyugati épületszárny kis részét meg lehet menteni.

Egyébként a birodalmi gyűlés épülete elpusztult és csak több hónapi munkával építhető fel. Időközben kitéjt, hogy

még nyolc helyen volt tűzfészkek, ahol heuzines üvegeket helyeztek el. Nem lehetetlen, hogy 20 vagy 30 központia is volt a tűznek.

A tetteseknek megválszik bőséges idejük volt a gyújtogatás előkészítésére.

közükre játszott az a körülmény, hogy este már alig volt néhány ember az épületben, mert csak néhány pártcsoport szobájában dolgoztak, míg a birodalmi gyűlés tisztviselői az örök kivételével hazamentek.

A kommunisták további rémtetteire lehet számítani

A letartóztatott gyújtogató, akinek hollandi utlevele van és hollandi

kommunista párt igazolványai vannak birtokában, már első kihallgatásakor vallomást tett. Nyilvánvaló, hogy a legközelebbi napokban

a kommunisták további rémtetteire kell számítani.

Az egész berlini tűzoltóság egyesült erőfeszítéssel másfél órai munka után elfojtatta a birodalmi gyűlés épületében kitért tüzet és féltizenegyre a tűz fészket körülfogta. Most már kizártnak látszik, hogy a tűz az épület eddig érintetlen részére átterjedjen.

Az ülésterem a legszörnyűbb pusztulás színhelye. A nagy közpő kupola vasszerkezete beomlott.

Egyes folyosókon a víz bokaig ér. A nagy hidegben a külső homlokzatra fecskengett víz nyomban megfagyott és köröskörül hatalmas légsapok lógnak.

A birodalmi gyűlés épületében kérekerített egyénről megállapították, hogy Van der Lübbe hollandi kommunistával azonos.

Magyarország a Népszövetség elé viszi a kisantant szerződéseket

Az új kisantant egyezmény titkos záradékában Magyarország megszállását is elhatározták

Róma, február 27.
A kisantant szerződésben, amij új és érdekes, az nincs benne a Prágában, Belgrádban és Bukarestben nyilvánosságra hozott szövegben. Itanem csupán a szerződés titkos záradékában olvasható.

A Giornale d'Italia kimutatja, hogy a 3 európai ország titkos katonai szerződése, amikör mindhárom tagjai a népszövetségnek, elmentében áll a népszövetség alapokmányának szövegével és szellemével. Az új szerződés értelmében a kisantant hatalmak magyar területet szállanak meg még akkor is, ha Ma-

gyarország semmi tekintetben sem hibás, vagy felelős és még ha nem is kezd semmilyen akciót. A független Magyarország területének fegyveres megszállását eszerint kímé-

Genjben a magyar kormány erélyes fellépésére számítanak

Genf, február 27.
A népszövetségi körökben nagy feltűnést keltett a Giornale d'Italia leleplező cikke, amely a kisantant államok titkos katonai szerződéséről szól. A kisantant a katonai megállapodás szerint arra készült, hogy

letlenül bevonták számításaik körébe, abban az esetben is, ha Magyarország nem venne részt valamilyen háborus összeütközésben.

Magyarországot még akkor is megszállja, ha egy román-orosz konfliktus esetén semlegességi nyilatkozatot tenne.

A Giornale d'Italia szenzációs híradását csaknem valamennyi külföldi lap átvette és Genjben élénk meg-

Hasznos tudni

hogy **SCHMIDTHAUER**
Igmándi keserűvíze

nemcsak a legjobb természetes hashajtó,
de kiöblítési szerepénél fogva gyorsan
eltávolítja a káros baktériumokat a szervezetből.

A HOSSZU FLET TITKA
Mentesítsük szervezetünket
a káros baktériumoktól.
Az Igmándi keserűvíz használati utasításával megismerjük a hasznát.

beszélésre ad alkalmat, hogy Magyarország milyen álláspontot foglal majd el a leleplezett kisantanttal szemben?

Abban teljesen egyezők a vélemények, hogy a kisantant katonai egyezménye sérti a Népszövetség egyezségmátyának tizenhatodik pontját, amely háború esetén a népszövetségi tagállamok katonai felvonulásáról szól.

A Népszövetség köreiben bizonyosra veszik, hogy

Magyarország rövidesen erélyes lépéseket tesz a kisantanttal szemben és panasszal fordul a Népszövetséghez az alapokmány sorozatos megsértése miatt.

Ezt a panaszt a magyar kormány a népszövetségi egyezségmátya 16. cikkének negyedik bekezdése alapján emelheti, amely kimondja, hogy minden népszövetségi tag, amely a szövetségből folyó bármely kötelezettséget megsérti, a Népszövetség kebeléből kizárható.

A debreceni református presbitérium állásfoglalása a „Szent Jobb” tisztelete körül vitában

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

A debreceni református egyház presbitériuma hétfőn délután három órai kezdettel dr. Baltazár Dezső püspök és dr. Vásáry István főgondnok elnöklése alatt ülést tartott, amelyen — legfontosabb tárgyként — azzal az ítélettel foglalkozott, amelyet a Török tanács hozott Nagy Lajos törzsai református lelkész ügyében.

A püspök imája után felolvasták Nagy Lajos lelkésznek a Kálvinista Szemlében írott és az ügyészség által inkriminált cikkét, amelyben Nagy Lajos a Szent Jobb tiszteletét a legvaskosabb bálványimádásnak, sőt féltiszvadásnak minősített. A Török tanács megállapította, hogy a cikk tartalma „közbotrányt” kélt és ezért vallás elleni kihágás vétsége miatt 8 napi fogházra ítélte Nagy Lajost.

A cikk és a törvényszéki tárgyalásról szóló laptudósítások ismertetése után dr. Baltazár Dezső püspök terjesztette elő a lelkészi kar határozati javaslatát, amely többek között ezeket mondja:

Presbitériumunk magával az esettel sem a benne szereplő személyekkel sem azok magatartásával nem kíván foglalkozni s felettük nem kíván bírálatot mondani, nem akarván a felvetődött ügyet a tárgyilagosság tisztá légköréből semmi vonatkozásban sem kivenni. Mindössze annyit állapít meg, hogy egy keresztény ember az ugynevezett „Szent Jobb”-hoz az emberek imádkoznak, Presbitériumunk megállapítja azt is, hogy a büntető bíróság azt a keresztény embert, aki bálványimádásnak nevezte az u. n. „Szent Jobb” imádságát, mint bűnöst, elítélte.

Presbitériumunk ezt az esetet csak közvetlen alkalomnak tekinti arra, hogy az eset által érintett keresztényen hiteltől kérdésben a maga álláspontját kifejezésre juttassa. Epen azért ehhez az esethez eseten minden hasonlóság eseteket, állításokat és tényeket, amelyek az imádság lényegével és formájával kapcsolatosak s amelyek a helyes leánytól elfordulásukkal alkalmasak a keresztényen hit tisztá felkísérési megfontlani és alászállítani azt a magasságot, amelyre a hitet a Szentírás és legfőképpen az Ur Jézus Krisztus emelte. Mertekül a megítélésben

egvedül a Szentírás vességét s minden emberi tudományt és találmányt kirekesztünk.

A keresztényen hit a lélek és igazság Szentháromság egy örök Istennel való legbensőbb személyes összeköttetés s az imádság ennek a hitnek a társalkodása Istennel. Minden más állítás e dologban Szentírás-ellenes, nem keresztényen, hanem pogány.

Ezután a Szentírásból vett külföldi idézetek alapján ezeket mondja a határozati javaslat:

Jézusban nyert id, végünk méltóságát nem alazzuk le azzal, hogy a Szentháromság egy örök Istennel kívül bárki, vagy bármi máshoz is imádkozzunk, akár úgy, mintha tőle kérnénk közvetlenül a teljesítést, akár csak azért, hogy könyörögjön értünk Isten előtt.

Kérni tehát csak a Jézus nevében lehet úgy, hogy az Isten dicsőítessen. Minden más névben és név által való kérés nem az Isten dicsőítése s így nem is istenimádás.

Mindenek alapján presbitériumunk minden imádságot, amely nem a Szentháromság örök Istennel és nem az Ur Jézus nevében és közbenjárásának kérésével szól, bálványimádás imádságának s mint ilyet, a keresztényen vallás tisztaságára ártalmasnak tart s minden ilyen imádság ellen a Szentírás igazságaival védekeznek.

Ami végezetre a nemzet és hazá dologát illeti, mind a nemzeti érzés mind a hazaszeretet sokkal magasabb és eszményibb tulajdonságai a léleknek, mintsem a tárgyak imádságának kérdésevel össze lehetne elegyíteni, szabad volna lealacsonyítani.

A magyar református keresztényen ségnek ez volt a múltban, ez a jelenben és ez lesz a jövőben is a hazafisága s ebben nem szorul másoktól támogatásra sőt ellenkezőleg: másokat tanítani hivatott.

Mi a hazaszeretet érzeményének megszentelődését nem az amugy is bizonytalan hiteltű erekyékben látjuk hanem történelmi nagyunk áldozatainak és dicsőségének kegyelmeivel és hálával örvény együtt emlékeztetésben.

A presbitérium egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot és kimondotta, hogy azt megküldi az országos magyarországi presbitériumoknak.

Több apróbb ügy tárgyalása után az ülés véget ért.

Musza Ferencet hívta meg a miskolci Léway Egyesület a Lányi Ernő emlékülennepély szónokául

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Március 11-én emlékezik meg a miskolci közönség a város országos nevelésgazdátja, Lányi Ernő halálának tizéves évfordulójáról. A nagynevű zeneszerző szébbnél-szebb orgonadarabjaival, korális műveivel s a is rendkívül népszerű műdalai val tette halhatatlanná nevét. Az évforduló alkalmából a miskolci Léway Közművelődési Egyesület országos nevelésművészek bevonásával kegyelletes ünnepélyt rendez és leleplezi a

zenekiskola falába helyezett Lányi-reliefet.

Az emlékülennepély szónokául a Léway Egyesület Musza Ferenc debreceni énekvezért és ref. lelkészt kérte fel, aki jóbarátja volt az elhunytak, majd halála után elnöke lett a Lányi Körnek. A miskolci egyesület most már másodizben tünteti ki a debreceni kulturális élet reprezentánsait meghívásával, amennyiben legutóbb Konez Aurélné Dóczi-intézeti igazgatónőt hívta meg a miskolci Dóczi-ünnepély szónokául.

Szezonzáró kulturdélután az Iparos-körben

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Az Iparos Kör február 26-án tartotta az idei szezon utolsó kulturdélutóját, mely alkalommal a közönség ismét az utolsó helyig megtöltötte az Ipartestület dísztermét. A kulturdélután előadója Seszták Sándor görög katolikus kántortanító volt, ki „40 nap, a hat éves orosz fogságban” címen tartott előadást. Az előadó ritka nagy körültekintéssel, felkészültséggel és átérzéssel adta elő az orosz fogságban elszenvedett élményeinek érdekes és megható részleteit. Előadását a közönség nagy tetszéssel fogadta.

Ezután Brebán László nagyhatású szavazata következett, ki után a közkedvelt ifj. Püspök Sándor lépett a dobogóra, ki saját hegedűkísérete mellett szép magyar notákat énekelt, a közönség tomboló tetszésnyilvánlása mellett, amire teljes mértékben rá is szolgált.

Aktuális humoreszket olvasott fel ezután Teleki Pál, találon és közvetlen módon, nagy siker mellett.

Katona Mária és Tann Böszike páros jelenete következett, a „Falusi és városi leány” címen. A kedves előadók mérgemelt tetszést arattak.

Végül a rendezőség nevében Krísh Károly lépett a pódiumra, közvetlen szavakkal köszönte meg a szereplőknek, hogy az ez év folyamán rendezett kulturdélutánokon oly szíves készséggel működtek, tudásukkal és művészetükkel, közre és a nagy közönségnek, hogy mindig nagy számban jelent meg és nem tagadta meg érdeklődését az előadásoktól, a nehéz viszonyok ellenére sem és kérte, hogy a jövőre nézve, se tagadja majd meg pártfogását az Iparos Köről.

A kulturdélután a Cipész Dalárda tagjai által előadott vig jelenettel ért véget és a közönség egy szép és értékes délután emlékével lett ismét gazdagabb.

Társasvacsora a Katholikus Otthonban

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Hétfőn este nagy érdeklődéssel kísért társasvacsora volt a Katholikus Otthonban, amelyen Debrecen kegyelvényes ur társadalmának több reprezentáns egyénisége vett részt. Ott volt dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, vitéz Boross Bertalan ny. ezredeslelkész Horváth Dénes századoslelkész kíséretében, Mellau Márton pápai prelátus, Ráso Sándor dr. ügyvéd, dr. Loessl János kórházi igazgató főorvos, dr. Fazakas Sándor egyetemi magántanár, dr. Bohn Ede, dr. Schmidt Félix, dr. Boross József orvosok, Vidoni János gyáros, dr. Tarján Oszkár MÁV. felügyelő, Preininger Tamás egyetemi magántanár, Székely Adorján gyógyszerész, Ganovszky Lajos kereskedő, dr. Olasz Vilmos iparkamarai titkár és még igen sokan.

Kümmersgruber Emil kegyelrendi tanár rövid beszédben üdvözölte a megjelenteket, akik kedélyes hangulatban a késő éjszakai órákig maradtak együtt.

V. 987/1—1933. szám.

ÁRVERÉS.

M. kir. fővámlivatalban (MÁV. pályaudvaron tömegraktár) március hó 13-án, eredménytelenség esetén 22-én, illetőleg 30-án reggel 9 órakor elárvereztetnek ruhanemlék, textilárak, játékok, kerékpárpumpák, edények, autópneumatikok, szemes tengeri buzalaszt, örölt fahéj, seilyentűll.

Bővebbet a fővámlivatalban kifüggesztett hirdetményben.

Ma félárú szelvény előadást tart a Vígsház a legnagyobb drámai filmből, melyet minden anyának meg kell néznie.

„Klára asszony különös esete”

(Szenvedés, — anya a neved)
20 év regénye filmen.

Előadások kezdete: fél 5, fél 7, fél 9 órakor.

„DEBRECENI UJSÁG”	„DEBRECENI UJSÁG”
SZELVÉNY	SZELVÉNY
FÉLÁRU-JEGY váltására logosít	FÉLÁRU-JEGY váltására logosít
egy személv részére	egy személv részére
A VIGSZINHÁZ	A VIGSZINHÁZ
február 28-iki bármely előadására.	február 28-iki bármely előadására.

A Vígsház legközelebbi filmje: Liane Haid és Petrovich Szvetisláv legújabb operettje: BARKI VAGY, SZERETLEK.

Apóllóban esütörtöktől: A MEGFAGYOTT GYERMEK és MAROS VIZE FOLYIK CSENDESEN

Hungária kávéház

új vezetés alatt

ma éjjel 11 órakor nyit.
Hungaria Sisters női zenekar

Bábleves!

Korhelyeves!

Ujházi tyuklusóves!

Figyelmes kiszolgálás!

Szolid árak!

Óriási méreteket ölt az amerikai bankválság

Newyork, február 27.

Az amerikai bankválság, amely Michigan államából indult ki, mind szélesebb hullámokat vet. Az unió valamennyi államának illetékes tényezői a bankok és az ügyfelek hathatós védelmének kérdésével foglalkoznak. A közvélemény gyakorolt kedvezőtlen hatása miatt, lehetőleg tartózkodnak az általános fizetési haladék kimondásával Indiana, Missouri, Arkansas és Wisconsin állam kormányzói azonban már kiadták az alapvető rendelkezéseket arra az esetre, ha a fizetési haladékok elkerülhetetlenül szükségessé válnának.

Roosevelt Woodin jövődó kincstári államtitkárral és Carter Glass szenátorral vizsgálat alá vette Maryland és Michigan államok bankjainak válságos helyzetét és a pénzügyi talpraállítás érdekében alakult testület annak a lehetőségét mérlegeli, hogy kérésre nyújtsa a detroiti és baltimorei bankoknak. Különösen válságos a helyzet Marylandban, ahol a kormányzó

háromnapos bankszünetet rendelt el. Több állam kormányzója törvényt írt alá, amely moratórium hirdetésére fogosítja fel a kormányt pénzügyi ve-

szély idején. A válságba jutott bankok szanalására száznyolcvan millió dollárt kellene kölcsönözni.

CARTER GLASS SENATOR

Agyonlőtte feleségét Gyöngyös leggazdagabb pékmestere

Gyöngyös, február 27.

Szombaton este Gyöngyösön a Jókai-utca 33. számú házban hátulról nyakszirtten lőtték Szikora Gyulánét egy 49 éves csinos asszonyt. Gyöngyös egyik legtekintélyesebb pékségének tulajdonosát. Az asszony meghalt. A rendőrség a gyilkosság gyanúja miatt őrizetbe vette Szikora Gyulát, az áll. dozat 64 éves férjét.

A gyilkosság nagy eseménye Gyöngyösnek, mert az áldozat általában ismert, becsült, jómódú asszony, az őrizetbevétel pedig szenzáció, mert a Szikora házaspár jóval felülemelkedett osztályuk társadalmi szintjén. A férj előkelő vezető polgárok vadász-társja volt.

Szombaton este félkilencor kinyitott a Jókai-utca 33. számú ház vaskapuja Szikora hajlott ki az utcára.

— Itt gyilkosok járnak! — kiáltotta felhangon és bizonytalanul, mert két rendőrrel találta szemben magát.

— Jöjjenek be, kérem. — folytatta.

— Valami baj történt a feleségemmel. A két rendőr belépett a kapun. Az ebédlőben ott feküdt Szikora Gyuláné hanyatt, holtan. Vérpatak ölelte körül a fejét.

Mellette kinyitottan, kifosztottan állott a Wertheim-szekrény. — 2500 pengő volt benne, legalább 2500 pengő... — mormogta a férj, aki sápadtan, rémületet keltsen nézte halott feleségét.

Dar porc mivlva a helyszínre érkező Geuresik László rendőrkapitány

aki kihallgatta a férjet.

— Betegen feküdtem, a rádiót hallgattam később elszenderedtem. Nem tudom meddig aludtam, egyszer csak ajtócsapásszerű zajra ébredtem. Hirtelen az az érzésem támadt, hogy a szomszéd szobában lévő feleségem vesztélyben forog. Azonnal kihuztam éjjeliszekrényem fiókját, kiemeltem forgópisztolyomat és az ebédlő felé három-négy lövési kísérletet tettem. A revolvert elsütöttem, azonban mindannyiszor csúfítottak, mondták. Megijedtem, kiugrottam az ágyból, az ágy alá bujtam majd négykézláb kimásztam a folyosóra vezető ajtóhoz. Óvatosan kinyitottam az ajtót, a fürdőszobaiba mentem, ott valami ruhát kaptam magamra, aztán a sütőházba szedtem. Két maggyerekekkel tértem vissza a szobába és ekkor láttam, hogy szerencsétlenség történt.

Sok gyanús jel volt a férj ellen, de a rendőrkapitány huszonegy órával elhalasztotta a vele szemben tett döntéskedést.

Hétfőn azután fordulat következett be. Reggel hat órakor felzörgötték a lámpából a gyilkosság ügyében nyomozó rendőrtanácsost. Egy fiatal pékség akart sürgősen beszélni a rendőrsz. viselővel: Szikora István, a meggyilkolt pékné mostohaafia, Szikora Gyula és gyermeke. A remegő és reszkető fiatalember elmondotta a rendőrtanácsosnak, hogy egész éjjel nem tudott aludni a lelkiismeretfurdalás miatt el kellett jönnie, hogy megmondja:

a fegyver, amellyel a gyilkosságot elkövették, az apja tulajdona.

Szikora Gyula néhány hónappal ez előtt hozta haza a Frommer-pisztolyt, amelyet 25 golyóval együtt a spájz egyik polcán rejtett el.

A rendőri nyomozás során a férj vasárnap is igen gyanúsra vált, pozitív gyanúkat azonban nem tudtak felhozni ellene. Ennek a vallomásnak alapján azonban most már előállították és megkezdtek részletes kihallgatását. Szikora állhatatosan tagadta, hogy része volna felesége meggyilkolásában. Amint beismert, hogy nem éltek a legjobb viszonyban egymással azonban továbbra is kitart amellett, hogy ő betegágyban feküdt, amikor a gyilkosság megtörtént.

A kora délutáni órákban fogantatották Szikora Gyuláné felboncolását. Gyilkossággal gyanúsított, őrizetbe vett férjét a detektívek

elvezették felesége holttestéhez és a tetemrehívás megtörte a tagadó embert.

Szikora szembenézett a vizsgálóbíróval, kiesit hallgatott, aztán kijelentette:

— Beismerem... En öltem meg feleségemet... A pénzt elégettem...

A gyilkost beismerő vallomása után a kórház irodájába vezették és ott részletesen kihallgatták.

Elloplak egy motor-kerékpárt

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Hétfőn este a debreceni rendőrséghez panasz érkezett, hogy dr. Szabó Sándor orvos Dett-gyártmányú motor-kerékpárját a Dégenfeld-ter 2. számú lakásának udvaráról valaki elloplta. A tettes nyolc és félkilenc óra között behatolt az udvarra, begyújtotta a motort és elkarikázott vele.

A rendőrség megtette a szükséges intézkedéseket és remény van rá, hogy a tettes rövidesen kézrekerül.

Öngyilkosságot követett el Szent-Ivány Ferenc MÁV. igazgató

Budapest, február 27.

Vasárnap délelőtt háromnegyed 11 órakor a MÁV igazgatóságának Andrássy-ut 75. szám alatt lévő központi palotájában Szent-Ivány Ferenc kormányfőtanácsos, MÁV. igazgató az ügyvezető beszerzési osztály főnöke harmadik emeleti hivatali szobájában börtönelben ülve halántékán lötte magát és néhány perc alatt kiszivedett.

Szent-Ivány Ferenc magas pozíciót töltött be az Államvasutak központi igazgatóságában. Mint az anyagbeszerzési osztály főnökének, az Imperial Rt. által szállított feltételek vizsgálata az alája rendelt laboratórium az ő hatáskörébe tartozott. Ennek folytán Szent-Ivány Ferenc igazgatót az ügyészség az olajpanama ügyében kihallgatta, mert neki mint az anyagbeszerzési osztály főnökének felvilágosításokat kellett adni az Imperial Rt.-gal kötött szerződésről és mindarra, ami az olajszállítás kapcsolatban az osztály működési körébe tartozott.

Az államvasuti igazgatót rendkívüli módon megviselte az utolsó napok eseményei és a megrögzöttség elől a halálba menekült.

Vasárnap délelőtt, bár már napokkal ezelőtt szabadságotlák az olajpanama vizsgálatának befejezéséig, megjelen hivatalában, különböző leveleket írt, majd háromnegyed 11 órakor az ablak mellől álló börtönrúdra foteljébe ült és revolverrel halántékán lötte magát. Az öngyilkossági tragédiáról értesítették a mentőket, akik csakhamar megjelentek a MÁV. palotájában, de segíteni már nem tudtak. A revolverrel lövő az öngyilkos igazgató jobb halántékába furdított szétröszölte az agyat és a bal homlokcsontban akadt meg. A rendőri bizottság munkájának befejezése után a szerencsétlen végül Szent-Ivány Ferencet a törvényszéki bonctani intézetbe szállították.

Szent-Ivány Ferenc több bucsulevelet hagyott hátra, amelyekben leírja, hogy az ügyészség mindent elmondott a intézkedésekben mindig az igazságot kereste. — Intézkedéseimben hibám nem volt — szól tovább az egyik bucsulevel —, azokat csak rosszakaratu szivossággal lehetett fordítva magyarázni. Kockázatos lehet eszelekedtem, mert ezt is ellenem használják ki de a ha-

zugságok fekete lelke ellen nem tudok harcolni. Minden ügyet majd megvilágítanak őszinte kollégáim.

Az olajpanama nyomozó ügyésze, Auer György ma délelőtt tovább folytatta a tanúkihallgatásokat. Ma Tóry Gergely helyettes államtitkár, a kereskedelmi minisztérium ipari osztályának vezetőjét hallgatta ki, majd jelentést tett az eddigi kihallgatásokról az ügyészség vezetőjének.

Bubits Jenő vizsgálóbíró is hétfőn kapta meg az Imperial letartóztatott két igazgatójának és két munkafelügyelőjének aktáit. Elsőnek a két munkafelügyelőt hallgatta ki, majd Komlós Hugó főmérnök-igazgatót. Komlós tudvalevőleg beismerte, hogy írásban adott utasítást a munkafelügyelőknek, hogy miképpen keverjék a szállításra váró olajmennyiséket. Komlós csak egy ilyen esetet ismert be és ezt a mai kihallgatása alkalmával is fenntartotta.

Hosszabb időt vett igénybe Salgó Imre dr., az Imperial vezérigazgatójának kihallgatása. A vizsgálóbíró határozatát a letartóztatás fenntartása kérdésében kedden délelőtt hirdeti ki.

Örjögési rohamában megölte leányát és öngyilkos lett egy tatai asszony

Győr, február 27.

Tata község egyik házában a kora reggeli órákban vérbefagyva találták özv. Nagy Sándorné 49 éves asszonyt, valamint 22 éves Erzsébet nevű leányát. Mindkettő testén készsúrasoktól eredő hatalmas sebek voltak. A véres konyhakész még ott feküdt a lakás padlóján. Az eset felfedezésekor a leány már halott volt, az asszonyban még volt élet, kit azonnal beszállították a szanatóriumba. A gyors orvosi beavatkozás ellenére sem lehetett már az asszony életét megmenteni. A csendőrségi nyomozás megállapította, hogy családi dráma játszódott le. Özv. Nagy Sándornét többször fogta el örjögési roham s most is ilyen rohamában kapta fel a konyhakész és szurta meg leányát, majd saját magát.

Ötszáz tagu énekkarral szerepelnek a debreceni cserkészek a gödöllői jamboreen

Vitéz Bessenyei Lajos beszéde a IX. cserkészkörület tisztii gyűlésén — Elkészült a jamboree debreceni programjának teljes tervezete

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a IX. kerület a Jamboree-problémák megbeszélésére szánt tisztii gyűlést. A megjelentek közt ott láttuk a kerület egész tisztikarát: elnök vitéz dr. Bessenyei Lajossal, dr. Kállay Kálmán, vitéz Szegedy Gyulát, dr. Tóth Sándort, Márton Bélát, Somlyai Kálmánt, Kornya Sándort s a debreceni Haidu és Biharmegyei cserkészcsoportok tisztjeit és képviselőit.

A gyűlést dr. Kállay Kálmán benyújtott imája nyitotta meg. Azután vitéz dr. Bessenyei Lajos, a IX. altábor parancsnoka vázolta röviden az összejövetel programját, utalva arra, hogy a IV. világmajboree szent és nagy ügyünké vált és világtörténelmi emelkedik minden magyar cserkész lelki szemei elé. Ismertette a jamboree szervezetét. A jamboree a legkisebb egység a 35 főből álló raj. Ezek a rajok az adminisztrációs teendők megkönnyítése végett táborcsoportokra oszlanak ismét. A tisztii cserkészek IX. altáborának maximális befogadó képessége 4900 fő. Az itt táborozó magyar cserkészek száma 700, akik három táborcsoportot fognak alkotni. 1. Szabolcs vm. — Nyiregyháza; 2. Bihar és Jász-nagykunszolgok vm. 3. Debrecen és Haidu vm. Diszfelvonulásokon a magyar fiúk közül csak kiemelkedő diszrajok vesznek részt törvényhatóságuk címereivel.

Kocsis László, az altáborparancsnokság főtitkára az altáborparancsnokság szervezetét ismertette. A IX. altábor parancsnoksága 175 főből áll és három csoportra oszlik. 1. titkári hivatali létszámvilágvantartás, a parancsok, eligazítások tolmács, iradai, postai ügyek intézésére, 2. gazdasági hivatal: élelmezés, vásárlás stb. ügykörrel, 3. idegenvezetők, akik az idegenforgalmi ügyek intézésében kompetensek.

Részletes jelentésben számolt be Török Tibor is a reszortja feladatairól. A jamboreera csak olyan csapat jöhet, amelynek saiat sátrai vannak. Megemlíti, hogy az érkező külföldi cserkészek fogadására külön bizottságok alakultak a nagyobb vidéki városokban, így Debrecenben és Nyiregyházán, Püspökladányban, tehát amelyek határállomás felé esnek, *ünnepélyes fogadtatásban fogadjuk az érkezőket részesíteni.* A IX. Altáborban angol, német, lett és litván cserkészek fognak együtt táborozni a magyar fiúkkal. A kedvelt cserkészlap, a Magyar Cserkész napenként fog megjelenni a jamboree három világhelyen és magyarul. — Egyedül ez a lap fogja tartalmazni a napi látványosságok pontos idejét és helyét. A lelki ügyek vezetésére sikerült megnyerni D. Kállay Kálmán egyetemi tanárt, mellette még Huber Győző rk. lelkész és Asbóth Gyula ev. tábori lelkész.

A kirándulási csoport működéséről dr. Márton Béla számolt be. Augusztus 4-én érkezik a külföldi cserkészek első csoportja Debrecenbe. Három turnusban 500—500 cserkész fogja meglátogatni.

Dr. Barcsay Károly, szórakozásvezető, a tábor egyik legfontosabb momentumáról a táborútról beszélt. A gödöllői jamboree központja a magyar nőtábor lesz, de előkerülnek a szép magyar táncok is. Az egyik bi-

hari csapat kuruc vezér táncát fogja bemutatni magyaros motívumokkal kreált szóló és csoportbetétekkel. A IX. kerület az arénában kerékpár-bemutatóval fog szerepelni. *A debreceniek speciálitása lesz az 500 tagu énekkar.* A táborútról és színházi számok közül nem fog hiányozni a magyar humor is, a debreceniek megszólaltatják majd Bugyi Sándort, a debreceni talyigást.

Csanak Tibor a műszaki csoportfőnök megáfolta azt az állítást, mintha a jamboree szintere nem felelne meg a műszaki követelményeknek s megemlíti, hogy már eddig 4 kutató furta s jelenleg az a helyzet,

hogy naponként 2.800.000 liter víz áll már ma is rendelkezésre. A tábor-építés minden csapat területén kitérő területén a tájlelleg kidomborítására fognak törekedni, pl. a nyír-ségek kapudiszítésére nyírfát fognak megfelelő összeállításban felhasználni. *Minden csapat mintegy 500 négyzetméternyi területet kap táborának felépítésére.*

A gazdasági hivatal részéről Rábold Gábor terjesztett be jelentést. Közölte, hogy a jamboree részvételi díja véglegesen napi 2 pengő, amely összeget július 1-ig mindenkinek be kell fizetni. Érdekes számadatokat sorolt fel a gazdasági hivatal munkájára vonatkozólag, pl. a IX. altábor csapatai részére naponként 2450 kg. kenyeret kell kiosztaniok a gazdasági csoporthoz beosztott cserkészeknek. Az élelmezésnél napi három főétkezést számítanak, emellett délelőtti tízórai, délután uzsonna, ami a tábori viszonyokkal ismerős előtt egyáltalában nem tűnik fel soknak.

A tisztii gyűlés vitéz dr. Bessenyei Lajos záró szavaival ért véget.

A budapesti rádió keddi műsora:

9.15: Szervánzky szalonzenekar. — Közben 9.30: Hírek. — 11.00: Nemzetközi vízeljárószolgálat. — 12.00: Déli harangzó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. — 12.05: Házikvíntett. — Közben 12.25: Hírek. — 1.00: Időjelzés, időjárás, és vízállásjelentés. — 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. — 4.00: A kolozsvári kincsesláda. — „A nagy éges”, Hellai Nándor előadása. — 4.45 Időjelzés időjárásjelentés, hírek. — 5.00: Az Operaház tagjából alakult zenekar. Karnagy Fridi Frigyes. — 6.15: Francia nyelvtanítás. (Garzó Miklós dr.) — 6.40: Bura Sándor és cigányzenekara. — 7.30: „A múlt esztendő magyar drámatermése” Köky Lajos dr. előadása. — 8.00: „Száz év előtti farsang”. Isz Kálmán dr. előadása. A zeneszámokat hangszerelte és vezényli Lavotta Rezső. 1. Prónay; Lassu magyar. 2. Sziller; Landler 3. Hranilovick; Pest dísz. — keringő 4. Tomala; Mazurka. 5. Sárközy; Magyar lassu és friss. 6. Lanner; A kőrök — keringő. 7. Musard—Morelly; Négyes. 8. Schubert; Ecossaises. 9. Tomala; Dudás galopp. 10. Rózsavölgyi; Vigadó Lassu magyar és friss. — 9.00: Időjelzés, hírek. — 9.15.15' 2 óráig: Farsangi kabaré. Rendező Bánóczy Dezső dr. — Közben kb 10.15: Időjárásjelentés.

ANYAKÖNYVI HÍREK:

Eljegyzések: Petes Sándor; cipész. — Raff Ilona; Borsos Imre npsz. — Nagy Erzsébet; Görbe Nagy József asztalos. — Szilágyi Erzsébet; Czibere Albert tűzér számvi. főmester. — Nagy Katalin; Berékgyártó Ferenc kőműves. — Szakács Mária.

Születések: Kiss János timárs., fiu. János; Fekete János npsz., fiu. Katalin; Szabó József fm., leány. Ilona; Biró József fm., fiu. József; Dobi Gábor tehenész, leány, Anna; Tóth Zoltán tb. műszaki tanácsos, fiu. Zoltán.

Halálozások: Özv. Nagy Mihály; Szabó Julia ref. 97 éves, Olajút 85; Karsay János ref. 64 éves Kálvin tér 7; Schwartz Sándor izr. 24 éves Püspökladány; Kertész Miklós ref. 29 éves Bethlen u. 20; Erdei Zoltán ref. 57 éves Timár u. 26; özv. özv. Madarasi Mihályné Molnár Erzsébet ref. 76 éves Bánk 111; Balogh Sándor ref. 71 éves Csónak u. 6. b; Deme Sándor ref. 58 éves Kékes u. 88; Tormás Antal ref. 24 éves Csenger; Varga József ref. 5 éves Gödrök kö; Szabó Albertné Galgóczi Mária ref. 42 éves Nyírlakta; Veress József ref. 42 éves Bercsényi u. 20.

A Debreceni Ügyvédszövetség

Kedden február 28-án az Arany Bika földszinti olvasótermében tartandó rendes heti összejövetelén folytatja azt a magas színvonalú vitát, amelyet két héttel ezelőtt kezdett meg dr. Varga Lajos ügyvédnek „A magánjogi tartozások átértékeléséről” tartott előadása kapcsán. A jogi és közgazdasági szempontból egyaránt rendkívül érdekes kérdéshez oly sokan jelentkeztek fel-szólalásra, hogy a vitát csak most, a harmadik összejövetel alkalmával lehet befejezni. A vitaest, amely pontosan 6 órakor veszi kezdetét, a kar-társakat ezután hívja meg az elnök-ség.

Életunt gazdálkodó, Jakó Imre hetvenhat éves ujlétai gazdálkodó február 26-án délután a lakásán a mestergereandára felakasztotta magát s mire észrevették a tettét már halott volt. Tettét életuntága és gyógyíthatatlan betegsége miatti el-keseredésében követte el. A debreceni királyi ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Ma
bucsuznak az Arany Bikában
NOLDI ES FINZI
jazzduo
FEJES SZALONZENEKAR
és
BANDA MARCI cigányprimás
Asztalrendelés 27—99. telefonon.

Riadó napot fognak tartani a debreceni cserkészek

Egy-két óra alatt az összes cserkészeket összetoborozzák. — A cserkészkörület intéző bizottságának ülése

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

A debreceni cserkészkörület intéző bizottsága hétfőn este 6 órai kezdettel vitéz dr. Bessenyei Lajos elnöklése alatt tartotta meg alakulása óta első ülését. Az elnök meleg szavakkal üdvözölte a bizottságot s különös képpen annak új tagjait, kiknek munkájára Isten áldását kérte.

Török Tibor ügyvezető elnök bejelentette, hogy a tisztikar és intéző-bizottság megválasztását az országos intéző bizottság is megerősítette. Megalakították ezután a különböző bizottságokat. A tisztii vizsgáztató bizottság elnöke Török Tibor, a feyelmi bizottságé vitéz dr. Kovách Elemér, a gazdasági bizottságé Bodnár Géza, az öreg albizottságé Márton Béla, a kisfiú vezértanácsé Csorba András lett. Cserkészpark parancsnokká Török Tibort választották meg.

Örömmel vette tudomásul az intéző bizottság, hogy a múlt esztendőben a kerület csapatai közül 39 volt táborozáson 995 fővel.

Kimondotta az intéző bizottság, hogy Némethy Zoltánt, a 162. sz. Irinyi cserkész csapat tagját, aki élete kockázatásával vízből kimentett egy tolecsvai embert, életmentő kitüntetésre terjeszti fel. Ugyancsak életmentő kitüntetésre ajánlíák Juhász József dombrádi cserkészt.

Tárgyaltak ezután arról, hogy tekintettel a jamboreera a központi tábor parancsnokság tavasszal riadó napot rendel el. Az intéző bizottság elkészítette a riadó tervét, úgy hogy amint a riadó-parancs megérkezik egy-két óra alatt értesítik az összes cserkészeket, akik kísétnék a cserkészparkba és onnan végig vonul a városban, hogy a jamboreera felhívja

a közönség figyelmét. Foglalkoztak azzal a tervvel, hogy a jamboree egy külön tisztii cserkész boltot állítanak fel. Nagy Jenő, a Nemzeti Hitelintézet vezérigazgatója lelkes munkával összeszedett negyven aláíró, akiknek garanciájára a Városi Takarékos és Hitelintézet kétezer pengős kölcsönt fog folyósítani. Ez által a tisztii cserkészbolt alapítókéje biztosítva lesz.

Tudomásul vették, hogy a MAOSZ keretében megalakult a debreceni cserkészek fényképész szakosztálya, amely 26 taggal megkezdte eredményes működését.

A kerület által hirdett fényképpályázatról Somlyay József tett jelentést. Az első díjat Kassai Ernő a 978. számú csapat tagja nyerte.

Tudomásul vették, hogy ma, kedden este fél 7 órakor a világlitási vállalat önképző körében ismertető előadást lesz, amelyet dr. Kornya Sándor tart a „Cserkész tábor pedagógiája” cím alatt.

Végezetül vitéz dr. Bessenyei Lajos elnök meleg szavakkal üdvözölte Somlyay József főpénztárost, abból az alkalmából, hogy a Kölcsonös Segélyező Egylet vezérigazgatójává nevezték ki.

Este az Angol Királynőben jól sikerült társasösszejövetel volt, amelyen a cserkészkörület vezetősége és tisztjei jelentek meg és lelkesen ünnepelték Somlyay Józsefet, a Kölcsonös Segélyező Egylet vezérigazgatójává történt kinevezése alkalmából. Az első mély hatású felköszöntőt vitéz Bessenyei Lajos mondotta s az összejövetel résztvevői a késő esti órákig maradtak együtt kitünő hangulatban.

Egyetemi élet

Egyetemi és Főiskolai Luther Szövetség összejövetele

A debreceni Egyetemi és Főiskolai Luther Szövetség március 1-én, szerdán este háromnegyed 8 órakor tartja szokásos összejövetelét Miklós utca 3. szám alatt a tanácssteremben. Az összejövetelen dr. Horvay Róbert, a szövetség tiszteletbeli tagja fog vitabevezető előadást mondani „Istenhívők és Istenragadók” címen, amit a meghívás, illetve vita követ. Erre az összejövetelre az érdeklődőket és a tagokat már ezuttal is meghívja az elnökség.

A Körösi Csoma törzs táborozása

Az Árpád B. E. „Körösi Csoma Sándor” törzse vasárnap délután mezbüti hangulatu, kedves programi táborozást rendezett, melyen nemcsak a törzs tagjai jelentek meg szép számmal, hanem a kerületi vezetés, az úrnő és a testvér egyesültek képviselői is. Simon László törzsfő tartott rendkívül tartalmas megnyitót, majd Stebnyén Erika írások olvastak fel a jegyzőkönyvet. Ezután Lamping Böske levante magyar dalokat éreklent nagy tetszés mellett Székely Mariann levante elsőrangú, szép kísérete mellett. Fleische Andor színter meglepő tepsokat kapott Nagy Gyulának, a törzs tagja verseinek előadásáért. A műsoruk igen deris száma volt. Nemeth Manci darubajtársnő által felolvasott és összeállított női krónika, melyben a fiuk viselt dolgait mesélte el igen humoros és szellemes módon. A kiváló krónikára replikázott Csáthi Inre levante bajtárs, aki viszont a bajtársokról mesélt el néhány kedves intimistát. Végül a megválasztott törzskincstárosra Kiséry László levante választották meg. A műsor után a megjelentek néhány meghitt órát töltöttek együtt.

A „Turul” Szövetség kerületi udvarnagva tudatja mindazokkal a bajtársakkal, akik a március 15-én előadandó Nemzeti dal szaválására bevezették, hogy a versenyszavaltat március 3-án délután négy órakor tartják meg a Kor. Nemzeti Liga helyiségekben (József kir. herceg utca 16. számkora) is a benevezték pontos megjelenési kéri.

Jelmezes Színész-bál a Bikában

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Pompa, fény és színes tarkaság összegeződik a március 4-én tartandó színészbálon. Látványosság számba megy az a sok ötletes verseny és tréfás, hangulateltető attrakció, amelyet az est programja fog nyújtani az Arany Bika összes terítésében. Az est műsora a következő: Kilenc órakor kezdődik a jelmezes felvonulás. A jelmezesek a fehér teremben gyülekeznek és három zenekar kísérettel vonulnak a díjakat osztó zsűri elé. Tíz órakor kezdődik a színpadi műsor, amelyben a színtársulat művésztagejai és Kovács Andor, a Király színház v. művésze vesznek részt. Ezután következnek a hajnalig tartó tánc. A díszteremben Bartalis jazz-zenekara és a közkedvelt Rác cigányzenekar fog muzsikálni. A számos verseny között előkelő helyet foglal el a megjelent szép asszonyok versenye. Erre a célra az Anny kalapszalom egy dívatos gyönyörű díjat ajánlott fel. A jegyeket a Bika hallban szerdától kezdve árúsítják. Belépő-díj 1 pengő 20 fillér, páholyjegy 1 pengő 60 fill.

A törvényszék büncselekmény hiányában felmentő ítéletet hozott Littkéné büntetésében

Az ítélet indokolása szerint a vádlott nem a büntetőhatalommal, hanem az erkölcsi világrenddel jutott összekötésbe - Ruttkay Gábor egyes kijelentéseivel megtevesztette a feleségét

Budapest, február 27.

Napokig tartó főtárgyalás után, amely az egész ország közvéleményét izgalomban tartotta, dr. Szemák tanácselnök hétfőn délelőtt 11 órakor hirdette ítéletet a szándékos emberölés büntetésével vádolt Littke Kálmán büntetésében. A budapesti törvényszék folyosóján már a kora reggeli órákban eliepte a kíváncsiság embertömege, amelynek soraiban igen sok társadalmi és közéleti előkelőség is megjelent. Littke Kálmán, aki előző napon lakása lépcsőházában kariát törté, gipszbe helyezett, felkötött karral jelent meg az ítélethirdetésen és mindvégig nyugodtan viselkedett.

Szemák elnök a folytatódó főtárgyalást délelőtt 11 órakor nyitotta meg s minthogy a vádlott nem kívánt élni az utolsó szó jogával, a bíróság azonnal ítélethozatalra vonult vissza. Az elnök egy fél óra múlva hirdette ki az ítéletet, mely szerint a bíróság Littke Kálmánról 326. §-ra való hivatkozással büncselekmény hiányában felmentő ugyanakkor azonban a büntelket átteszi a rendőrségre, hogy az jogtalan fegyverhasználat címén eljárást indíthasson Littkéné ellen.

A törvényszéki ítélet indokolása hangsúlyozza, hogy Littkéné a nő és családosa Ruttkay Gáborhoz bensőszerelmi viszony fűzte, amely Ruttkay feleségének tudomására jutott és a házastársak között mélyreható ellentétet támasztott. Ruttkaynak a halál időpontjában 55.900 pengő adóssága volt. Ez az adósság különböző földhárítékkal függött össze, de nem kis részben Ruttkay kölcsönös életmódjából állott elő. A cselekmény idején a vádlott és a sértett között a szerelmi kapcsolat természetesen nem volt szűnvevényességéből. A közzétett szándékos emberölés miatt emelt vádat, azzal, hogy a szerelmi kapcsolat egyszóval megszakítását bejelentő és azután távozni készülő Ruttkayt a vádlott a szakítás feletti gerjedelmében szándékosan megölte. A vád Ruttkaynak arra a vallomása alapul, mely szerint a vádlott több ízben lelővéssel fenyegette Ruttkay Gáborát és a sértettet is. A törvényszék megállapítása szerint a vád állításai a főtárgyalás adataival nem nyertek helyt. Ruttkay nemcsak barátai előtt, hanem jelenlegi jelenlétében is hangsúlyozta, hogy önévikkos lesz. Ezért érthető, hogy Littkéné Ruttkay önévikkossági tervét radikális lehetőségeként fogta fel. Ami Ruttkayé vallomását illeti, annak őszinteségét teljes egészében akceptálja a törvényszék, de ezzel szemben az a bíróság meggyőződése, hogy Ruttkay Gábor a kijelentéseivel megtevesztette feleségét. Ezek a megtevesztések a vádlottal való kapcsolatra vonatkoztak. Ruttkay és a vádlott házassági terveket szöttek egymással. A történetek arra utalnak, hogy a sértett jövőre kapcsolatában feleségét a vádlottól (trémíten) igyekezett. A fotóiban talált golyónyomnak nincs semmi jelentősége. A lakószobának próbálványokra való felhasználása gondatlan és elítélendő dolog ugyan, de nem tekinthető szándékos emberölés főpróbálatának. A törvényszéknek az a végső következtetése, hogy Littkéné nem öl-

tevesztette Ruttkay Gábor, de még önévikkosságra sem beszélt reá.

Az ítélet indokolása e szavakkal végződik:

— A vádlott kifogás alá eső cselekményével az erkölcsi világrenddel jutott összekötésbe, de nem az állami büntetőhatalommal. Cselekményével egyik okozója, hajtóerője lett annak a romboló szélvésznek, amely a sértettet halálba kergette.

Az indokolás felolvasása után dr. Boronkay ügyész felebbezést jelentett be.

Az ítélethirdetés befejeztével Littkéné így szólt az elnökhöz:

— Köszönöm szépen az ítéletet... Szemák elnök ekkor erélyesen rá szólt Littkénére:

— Maga meg ne köszönjön semmit, hanem üljön le!... Ezzel a fő tárgyalás befejeződött.

A hitbuzgalmi egyesületek előzetes bejelentés nélkül is tarthatnak vallásos összejöveteleket

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Mint ismeretes, az egyes vallásfelekezetek hitbuzgalmi szervezeteire nem vonatkoznak azok a rendszabályok, amelyeket a politikai társadalmi, irodalmi, művészeti vagy jótékonyági egyesületek kötelesek betartani. Ennek ellenére, különösen falu- helyen gyakorta megtörténik, hogy gyűléstálatom idején, például képviselőválasztás alkalmával, a hitbuzgalmi összejöveteleket sem engedélyezi a hatóság.

Ezzel kapcsolatban a m. kir. helygyminiszter most értesítette Hajdu-

vármegye vezetőségét, hogy a rómkath. hitbuzgalmi szervezetek (Mária-kongregációk, Oltáregyletek, Rózsafüzér-társaságok, eucharisztikus ligák, Credo-szövetségek, Szent Ferenc III. rendje stb.), valamint a protestáns biblia-körök összejöveteleit nem kell ellenőrizni, amennyiben működésük az állatossági célokat nem haladja túl. A rendelet természetesen nem vonatkozik az alapszabályok szerint működő karitatív és társadalmi egyesületekre, ha azok felekezetek is.

Hat hónapi börtönre ítélték, mert alaptalanul lopással vádolta meg hűtlen vadházastársát

Gurzó Zsuzsi zokogva jelentette be a felebbezést az ítéletáblához

Hivatalos információk szerint a Tiszántul bármelyik városában nem fordul elő annyi hamisítványos bűnper, vagy hamis vád, mint éppen Debrecenben. Hetenkint több ilyen bűnügyben ítélték a bíróságok s tegnap, hétfőn délelőtt is ilyen ügy foglalkoztatta Jenev-tanácsot. Gurzó Zsuzsanna, Veres Katalin és Marsi Mária eselédleányok voltak a vádlottak, azonban Marsival szemben az ügyet elküldték a rendőrségre, mert betegsége miatt nem jelenhetett meg a főtárgyaláson.

Gurzó Zsuzsanna hosszabb ideig vadházasságban élt egy Marcinkó Ferenc nevű fiatalemberrel, aki azonban nemrégiben elhagyta a lányt. Marsi Mária és Gurzó Zsuzsanna 1931 július 1-én kosárral a kezükben beállítottak Varga Zsigmondéhoz és megkérték, hogy engedje meg, hogy a kosarukat nála letchessék, amíg ők helyet keresnek. Ezután mind a ketten elhárítottak. Egy óra múlva, amikor visszamentek, Vargáné elmondta nekik, hogy közben ott járt Marcinkó Ferenc, aki a spárgával lekötött kosarat felboncolta és abból kiszedte a saját rubáit.

A két leány ezután ismét elment és az után összetalálkoztak Veres Katalinnal. Gurzó elmondotta neki, hogy Marcinkó elhagyta, de ő képes lesz feltéglővel az anyerai, ha megtalálja valahol. Gurzó Zsuzsanna a tegnapi vallomásaiban eladta, hogy Veres Katalin a kifakadására azt a tanácsot adta, hogy jelentsék fel Marcinkót pénzlopásért. Mondják a rendőrségen, hogy ellopott tíz pengőt tőlük s ezzel meghosszabbítják magukat a hűtlen emberre.

— De nem is volt pénz a kosarunkban, — mondta volna állítólag Gurzó Zsuzsi, mire Veres Katalin azt vála-

szolta, hogy az nem baj, csak mondják, hogy volt. Erre ők ketten Marsival elmentek a rendőrségre és ott feljelentették Marcinkót. Megindult a nyomozás, amely teljesen tisztázta a férfit, aki viszont hamis vád miatt tett feljelentést a két leány ellen.

Veres Katalin a vallomásaiban tagadta, hogy ő bujtotta fel a vádlottakat a hamis feljelentés megtételére. Amikor Gurzó panaszkodott, hogy elhagyta Marcinkó és pénzt is vett el tőle, akkor ő azt mondotta:

— Ne csináljatok parasztlázadást, ne feltéglázzatok, hanem menjétek a rendőrségre és jelentsétek a dolgot.

A bizonyítási eljárás befejezése után a törvényszék meghozta az ítéletet, amely szerint Veres Katalint bűnösítékek hiányában felmentette az emelt vád alól, azonban Gurzó Zsuzsannát hamis vád büntetésében mondotta ki bűnösnek és ezért őt az enyhítő körülmények figyelembe vétele mellett hat hónapi börtönbüntetésre ítélték. Az ítéletet Gurzó heves sírással fogadta.

— Inkább kifizetem, de nem tudom elviselni, hogy engem becsújanak... Az ítéletet úgy is, mint a királyi ügyész meglebbezte az ítéletáblához.

ÜZLETI

FORGALMA

MEGNÖVEKSZIK,

ha áruít

lapunk hirdetései közt

ajánlja.

FARSANGI ÉLET

Világítási Vállalat álarcos bálja

Szombat este rendezte Debrecen város Világítási és Víznyelő Vállalat Önképző-, Dal- és Sport Egyesülete ideai szeszüző-álarcos bálját a Koronavendéglő összes helyiségében a legnagyobb siker jegyében. A termet zsúfolásig megtöltötte a közönség elsőrangú szórakozást kapott a táncot megelőző pár műsor-számokból álló előadásból, amelynek keretében elsőrangú nyújtották az összes szereplők, így első-sorban az egyesület dalárdája, mely Szűcs Gergely karnagy vezényletével furug-dalokat adott elő, továbbá Hevessy Jucika, Árendás Rózsika, Csóka Imre, Boldizsár László, Erdey István, Bedőthy István, Forizs Ferenc Nagy Emil, Gombos József, Abel János és Luczay Géza tudásuk legjavát nyújtották és megérdemelt nagy sikert arattak, — a konferenszió nehéz szerepet Prém János igen szellemesen látta el. Végül a nagyszerű bál megrendezéséért Csernó Béla főrendező-t illeti elismerés.

A megjelent hölgyek névsorát a következőkben hozsátotta rendezők-szánkra a bál rendezőség.

Urasszonyok: vitéz Szegedy Gyuláné, Kondor Istvánné, dr. Tarján Oszkárné, Horváth Józsefné, Jakab Istvánné, Csizsár Bernátné, Csóka Józsefné, Dus Mihályné, vitéz Nagy Lajosné, Vigh Vilhalmné, Kardos Gyuláné, Kovács Mihályné, Dobos Lászlóné, Rácz Mihályné, Gulyás Gáborné, Kardos Sándorné, özv. Hegedus Ferencné, Kósa Józsefné, Hegedus Sándorné, Makranczy Lászlóné, Pedery Sándorné, Keserü Antalné, Sajó Imréné, Mirovsky Jánosné, Szabó Imréné, Tóth Sándorné, Keserü Antalné, Sajó Imréné, Mirovsky Jánosné, Szabó Imréné, Tóth Sándorné, Ronár Jánosné, Fazekas Istvánné, Palotás Mihályné, Morucz Sándorné, Zsákay Zoltánné, Szabó Imréné, Madarász Jánosné, Csóka Imréné, Papp Sándorné, Dudás Jánosné, Lakatos Jánosné, Nagy Gáborné, Horváth Lajosné, Bihary Mihályné, özv. Vigh Mihályné, Nagy Sándorné, Kovács Balintné, Bana Mihályné, Nagy Sándorné, Matko Ferencné, Bereczky Imréné, Bartha Mihályné, Karolyi Samuelné, Makkay Jánosné, Papp Ernőné, Szathmáry Andrásné, Oláh Gáborné, Árendás Istvánné, Tókes Istvánné, Szabó Józsefné, Ádám Károlyné, Nyágyi Ernőné, Papp Józsefné, Schütz Józsefné, Han, Károlyné, Tóth Lajosné, Papp Józsefné, Suba Mihályné, Pál Jánosné, Danka Sándorné, Nagy Lajosné, Klein Ignácné, Fekete Ferencné, Urbán Józsefné, Baumgartner Ignácné, Sarud Józsefné, Horváth Ferencné, Cseresznyés Imréné, Deák Imréné, Varga Jánosné, Rónai Ferencné, Pék Istvánné, Oláh Károlyné, Horváth Zoltánné, Szegedy Lajosné, Kerékgyártó Gyuláné, ifj. Kondor Kálmánné, Karay Jánosné, Payer Károlyné, Bostor, menyi Pálné, Szító Sándorné, Katona Istvánné, Szilágyi Mártonné, Monory Jánosné, Szoboszlai Istvánné, Cserén Jánosné, Harl Antalné, Nakk Józsefné, Kozma Ferencné, Tokaji Lajosné, ifj. Erdey Györgyné, Goga Andrásné, Szekerka Róbertné, Fekete Andrásné, Kerékgyártó Józsefné, Hamar Sándorné, Szabó Imréné, Nagy Jánosné, Kaszás Sándorné, Szász Imréné, Jakó Lajosné, Torday Zoltánné, Jánosné, Szóka Károlyné, Orbán Lajosné, Németi Istvánné, Balogh Mártonné, Morucz Jánosné, özv. Kovács Jánosné, Górosz Ferencné, Bán Jánosné, Gonda Jánosné, Kozik Sándorné, Varga Mihályné, Nagy Albertné, Csordás Lórinéné, Tóth Mihályné, Péntek Lajosné, Kerecsi Ilésné, Mezey Györgyné, özv. Nagy Józsefné.

Urleányok: Czégyény Eta, Árendás Rózsika, Székely Mária, Csizsár Mária, Dus Mária, Nagy Boske, Nyiznyik Anna, Gulyás Anna, Horváth

Ica, Hegedus Irén, Hevessy Julia, Onody Szabó Erzsébet, Juhász Esz-tike, Gyöngyössi Rózi és Böske, Béder Irén, Tóth Irén, Romász Man-czi, Tóth Irén, Fazekas Mária, Szabó Margit, Madarász Bözsi, Erdélyi Baba, Varga Rózi és Tere, Péczely Gizella, Dudás Lilly, Lakatos Erzsébet, Kerékgyártó Mariska, Sipos Steffy, Nagy Róza, Juliska és Erzsébet, Varga Eszter, Mohácsi Erzsébet, Véghe Manci, Nagy Piri, Matko Katica, Bereczky Mária, Bartha Giz, Kovács Boske és Margit, Menyhárt Margit, Karolyi Bözsi, Bartha Piroska, Papp Margit, Szathmáry Manci, Oláh Kató, Tókes Kató, Szabó Manci, Ádám Carola, Ladányi Tonesi, Papp Aranka, Békassy Katóka, Suba Rózsika, Keserü Gizella, Szele Noémi, Szele Margit, Maruczinecz Jolán, Urbán Ilona és Irén, Maruczinecz Juci, Szabó Ica, Kutassy Erzsébet, Salus Etel, Kulassy Eszti, Rütter Margit, Deák Erzsébet, Cseresznyés Zsuzsánna, Varga Csöbi, Rónai Duci, Pék Rózi, Fazekas Ili, Oláh Margit, Bószorményi Ica, Szegedy Böske, Karay Erzsébet, Bószorményi Klári, Pop-peszmayer Rózi, Szító Manci, Szilágyi Bözsi, Katona Margit, Szilágyi Julia, Monori Juci, Szoboszlai Erzsébet, Cserép Manci és Gizi, Bodnár Olga, Kozma Mária, Tokaji Boske, Balla Rózi és Ica, Goga Margit, Tóth Margit, Szekerka Aranka, Bányai Erzsébet, Patay Juci, Magyar Boris, Katona Mária, Kaszás Piroksa és Zsuzsi, Bácsi Balla Panna, Szóka Ilona, Orbán Mária, Tókes Juci, Balogh Irén, Disznós Ilona, Pusztos Ilona, Tóth Böske, Morucz Ida, Kovács Bözsi, Vida Ilonka, Balázs Rózi, Bán Olga, Gonda Bözsi, Kesik Gizella, Saja Erna, Dohrendy Boske, Csordás Nuszi, Kaszás Eszter, Tóth Ági, Fekete Boske, Dímki Kató, Skeltáty Bözsi, Tóth Ica, Tassy Mária, Szakács Eszti, Hodossy Zsóka és Nagy Rózsika.

A nagyszámú megjelent jelmezesek közül tíz értékes jutalomban részesült.

Sikeres műsoros estét rendezett a Katolikus Népszövetség

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A Katolikus Népszövetség debreceni csoportja szombat este sikeres iótkönyv műsoros estét rendezett a MAV. „Egyetértés” dísztermében. A nagyszámú megjelent közönség élénk derűvel és érdeklődéssel végig gondosan összehallgatta a műsor színterét, amely bővelkedett humoros jelenetekben és zeneszámokban. Kiss József vídám prózával nyitotta meg a mű-sort, majd a „Csillagászati című színdarabot Suba István és Turchányi Jenő, a darab két szereplője a fölök feltehetőleg leggyűsebben adták elő. Konez Olga és ifj. Fuszek Kálmán a „Feleségem családja” című páros-jelenetet adták ügyesen elő, mely után Turchányi Jenő zongorán egy szép kerizőt játszott el, majd Balogh Lenke magyar nótát énekelt finom, iskolázott hangján. Turchányi Jenő zongorakísérete mellett a mű-sor III. Konrad című II. jelenetes darab fejezte be. Szereplői közül Nagy Béla Fogel szerepében végig élvezetes és humorral telt alakítást nyújtott, de a darab többi szereplői: Boros Józsa Pál Teri, Turchányi Jenő, Fehérvári Tibor, Kiss József, Kiss János és He-ves Gyula mindnyájan egyes alakítá-sikkal elősegítették a darab sikerét. Az előadás után hajnali 5 óráig tartó táncmulatság fejezte be a sikerült estét.

Külföldi kokszt, Gabányi cégnél
kokszt-brikett, mindentéle első-rendű hazai szenek és fűzfa leg-olesőbb árban:
Cégtulajdonos: LANG MIKLÓS, CSAPÓ-U. 28. Telefon: 24-49.

Ma lesz a SZEFE táncestély!

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A városzerte nagy érdeklődéssel és izgalommal várt Székely bál (SZEFE táncestély) ma este 9 órakor lesz megtartva az Arany Bika Booskay és üvegtérmeben. — A hagyományos SZEFE táncestélyek híresek jó hangulatukról és sikerükről, az ideai pedig különösen hívónak ígérkezik, ami első-sorban a lelkes rendezőség fáradsá-got nem ismerő, kitartó munkájának az eredménye. Ez a munka első-sor-ban arra irányult, hogy minél töké-letesebb módon biztosítsa a közönség kényelmét. Ezért s főleg a táncosokra való tekintettel a rendezőség úgy ha-tározott, hogy az üvegtérmet csak a tánc számára fogja fenntartani, míg az asztalok a Booskay tereben lesz-nek felállítva. Asztalok szabadon vá-

laszthatók. Ajánlatos azonban a torió-dás elkerülése végett azokat előre lefoglalni. (Báliroda, Kossuth u. 28. sz. d. u. 6-7).

Zenét a „Csaba” jazz és Banda Marci (Kiss Béla utóda) fogja szol-gáltatni. Szupé alatt a rendezéstermi menü- és borárak fognak a közönség rendelkezésére állani. A táncestély ügyében mindentéle felvilágosítással a báliroda szolgál. (Kossuth u. 28., d. u. 5-7-ig). Meghívó igénylés r. anott.

A huszavokéddi Székely Bál (SZEFE táncestély) a debreceni székelység és előkelőségek legkedveltebb mulatsága, amelyen a város társadal-mának kiválóságai adnak találkozót egymásnak. A SZEFE ideai táncmu-latságán is jelen lesznek a közéleti és társadalmi előkelőségek.

A középiskolás ifjúsággal meg kell ismertetni a modern irodalmat

Nagy érdeklődés mellett tolt le az Ady Társaság első ideai vitafel-se

Zsufolasig megtelt a Déri-muzeum előadóterme vasárnap délután 5 óra-ko az Ady Társaság első ideai vita-ülése alkalmából. A középiskolai taná-rj kar számos kiváló tagja jelent meg a nagy érdeklődést keltett pró-béma vitájánál, élükön Konez Aurel-lá dr. Gulyás István, Horvay Bó-ber, Kardos Albert, Papp Ferenc igazgatókkal. Ott volt dr. Pap Károly egyetemi tanár, a magyar irodalom kiváló professzora és a debreceni iro-dalmi élet számos más kiválósága.

Ady Lajos tankönyvteli főigazgató átfogó erejű megnyitása után dr. Ná-nay Béla gimnáziumi tanár tartotta meg nagy érdeklődéstől kísért beve-zető előadást a felvetett problémá-ról: „Tanítsuk-e a modern irodalmat a középiskolában?” címen. A kiváló előadó gazdag tudással fejtette ki hogy az irodalomtörténet és mora-

lista kötelességei és ellentései szem-ben a pedagógus határozott igennel felel a kérdésre, mert a modern iro-dalomban keresni és találni meg az ifjú saját kérdésének és jövőjének tudatosítását. A hatalmas tapsal fogadott előadás után Ady Lajos mes-teri vezetésével megtörtént Kardos Pál, dr. Juhász Géza, Szalánczy Imre dr. Szalánczy Károly, Bló János, Masits Miklós dr. Gulyás István, dr. Szabó István tanárok, Behuss Károly postai igazgató, Grosz Olga és Neu-mann István szótartak fel és mind-nyájan, bár különböző szempontok felvetésével, megerősítették Naray Béla végző megállapítását, hogy a modern irodalmat meg kell ismertetni a középiskolai diáksággal.

A nagyszerű vitaelőadás Ady La-jos összefoglaló szavaival 7 órakor ért véget.

A pénzsóvár édes testvér maga jelentette fel öccsét adócsalás miatt a jutalom reményében Ő adia az adóelítélési tanácsot, amellyel a vádlottak padjára juttatta a testvérét

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Parácsi Ferenc hajdusoboszlói hehtes és Vadász Ferenc gazdálkodó adócsalás vétsége miatt kerültek tegnap a debreceni törvényszéken a vádlottak padjára. Az ügynek különös háttere van, nevezetesen az-hogy Vadászt a tulajdon bátyja, Va-dász János juttatta a bíróság elé.
Parácsi a múlt évben Vadász Fe-rencetől hat katasztrális hold földet vásárolt haterzer pengőért. Amikor megkötötték az üzletet, Vadász Já-nos azt a tanácsot adta nekik, hogy az adósvételi szerződésbe ne haterzer hanem csak négyezer kétszáz pen-gőt vegyenek be, mert így kevesebb lesz az adóalap és természetesen kevesebb adót is kell fizetni. Az öccse és Parácsi a tanácsot meg is fogadták. Nem sokkal később amik-or a szerződést már perfektuálták, Vadász Ferenc bátyja, János a pénz-ügyigazgatóságig egy beadványt intézett, amelyben arról értesítette a pénzügyigazgatóságot, hogy Vadász

Ferenc és Parácsi Beniamin ezer-nevelszáz pengő után láró adóval megkárosították a kincstárt. Beadványa végén kijelenti, hogy a léleplezés jutalmául reflektál a törvény szerinti jutálékra.

Természetes, hogy a feljelentés rögtön megindult az eljárás Parácsi és Vadász Ferenc ellen, akiknek ügyét tegnap tárgyalta a törvény-széken a dr. Jeney Sándor elnöklete alatt működő büntető tanács. A tárgyaláson mind a két vádlott beis-merő vallomást tett s egyöntetűen kijelentették, hogy nem követték volna el az adócsalást ha arra maga Vadász János, a feljelentő nem biztatja őket. A bizonyítási eljárás lefolytatása után a törvényszék adócsalás vétségében mondotta ki bűnösnek a vádlottakat és őket fejen-kint 30 pengő főbüntetésre s a pénz-ügyigazgatóságig lefizetendő kir-lencven pengő bírságra ítélte. Az ítéletben úgy a királyi ügyész a vádlottak megnyugodtak.

Debreceni vitézek gyűlése

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A debreceni vitézek vasárnap délelőtt gyűlést tartottak a Ker. Nemzeti Liga nagytermében, ahol élén vitéz Toókos Gyula huszárezredes, törzskapitánnyal és vitéz Berényi István ny. ezredes helyettes szék-kapitánnyal megjelent a vitézi társadalomnak ugyyszólván valamennyi tagja.

Vitéz Berényi István helyettes-zékkapitány üdvözölte a törzskapitányt s mindenekelőtt a vitézek teljes együttérzését és tiszteletét tolmácsolta a beteg távollévő vitéz Nagy Pál zékkapitánnyal szemben. Ezután ismertette a vitéz fegyelmi szabályzatát és a testvér frontharcos szövetség szervezését és nemes céliküldetését. Utána dr. vitéz Kovács Elemér fejtette ki rendkívül tartalmas és sokoldalú programját, amelyet mint a debreceni vitézek járási hadnagya kíván megvalósítani. Meleg ovációkat kellett bejelentése, hogy a Kormányzó vitéz Porubszky Andor székfartót a Rend körül kifeltett értékes működéséért legfelsőbb díszítő elismerésben részesítette. Ugyancsak örömmel vették tudomásul a megjelentek vitéz Rourcsik Jenő kitüntetését a tüzoltóság érdekében teljesített munkásságáért, valamint a vitéz Papp József ezüst érdeméremmel történt dekorálását.

Vitéz Kovács Elemér általános helyesléssel fogadott szavai után vitéz Toókos Gyula törzskapitány elnöklése alatt megtörtént a fegyelmi bizottságban a szavazás, majd több fontos adminisztratív ügy elintézésével a gyűlés véget ért.

A debreceni vitézek rendes havi összejövetelüket csütörtökön, március 2-án este tartják a vitéz Nánássy-féle „Korona” vendéglő káfion termében.

Bulgár egyetemi hallgatók Debrecenben

Hétfőn délután hat óra körül Debrecenbe érkezett tízenegylec bulgár főiskolai hallgató, akik leginkább az egyetemi élet iránt érdeklődnek, mert a külföldös tanuló bulgár diákokat szeretnék az ő példájukra Debrecenbe vonzani. Vezetőjük Nikoff Boris műegyetemi hallgató. Az állományon O Szabó Mihály, a Nyári Egyetem titkára, debreceni kalauzok és Bolkleiff Dimo debreceni egyetemi hallgató fogadta őket. Első utiuk az egyetemi menzára vezetett, s annak vendégszeretettel élvezték. Este a Festetics-Bajtársi Egyesület Darányi Ignác törzsenek díszfőberán vettek részt. A műsört maguk is gazdagították részben nemzeti táncsal, részben népdalok előadásával. A közönség, melynek meglepetésként jött a bulgárok vendégszeretése hálásan ünnepelte őket a nem várt és nagy felszét aratólt művészi produkcióikért. Nikoff Boris Bulgáriáról, O Szabó Mihály pedig Debrecenről beszélt nagy vonásokban.

Ma meg fogják tekinteni a Déri-muzeumot, a Kollégiumot és annak híres könyvtárát, azután pedig az egyetemet és a klinikákat. A klinikán ebédre dr. Rugonfalvi Kiss István rector vendégei lesznek, majd délután félháromkor Miskolcra mennek.

LAPUNKAT TAMOGATJA,
HA HIRDETŐINKNÉL VÁSAROL!

Ismét dr. Haendel Vilmost választották meg a debreceni evangélikus egyház világielnökévé

Evangélikus egyházi közgyűlés

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
Ez év szén ünnepe a debreceni ág. hitv. evangélikus egyházköztség fennállásának 50 éves évfordulóját. Ennek a közelgő évfordulónak az ünnepe áhitata illette meg az évi rendes közgyűlésre nagy számban összegyűlt evangélikusok lelket.

A közgyűlést megelőző istentiszteleten Pass László lelkész mély hatású egyházi beszédében arra a feladatra szólított, amely az evangélium által szabaddá és függetlenné tette egyetemes keresztény egyház szabad fiát az Egyház urával; az Istennel szemben kötelezi minden szavában, hallgatásában, tettében és tételességében. A közgyűlés legfontosabb tárgya a tisztújítás volt, melynek során a felügyelői tisztikari és egyháztanácsosi tisztségek kerültek beöltésre. A közgyűlés az egyházköztség világi elnöki tisztségébe a tisztelet, szeretet és bizalom impozáns megnyilvánulása mellett lelkes, egyhangú határozattal ismét dr. Haendel Vilmos udvari tanácsos, egyetemi tanárt választotta meg, aki a letöltött 12 év alatt az egyházköztség sok megpróbáltatása között kiváló, hű vezérnek bizonyult. Lelkes, egyhangú határozattal választotta meg a közgyűlés a tisztikar tagjait is az eddiki személyében a következők: Másodfelügyelő: dr. Horvay Róbert, a reáliskolai igazgató, főjegyző Fux Antal felső keresk. isk. tanár; aljegyző vitéz Boczkó Béla vegyész, mérnök; pénzügyi gondnok dr. Horváth Gyula Műv. titkár; gazdasági gondnok Krésh Károly kályharakfáros; pénztáros Schlachta Sándor ke-

reskedő; ellenőr Fabók Albert Rezső; számvényvőnek a lemondott Ganofszy Lajos helyett, akit egyháztanácsosnak választott meg a közgyűlés, Sztánó Lajos vásárpénztári főtisztviselőt választották meg egyhangulag. Az egyháztanácsosok számát 30-ról 50-re emelve fel a szörvényok képviselőivel együtt a régi egyháztanácsosokon kívül a következő új egyháztanácsosokat választotta meg egyhangulag a közgyűlés: Almássy Kálmán, Bohus Gusztáv, Balás Emil, Dániel M. Sándor, Faltay Pál, id. Fábrián József, Halász Gábor, dr. Homola László, Hornyatsek István, Káposzta Gyula, Makovits Géza, dr. Mayer Elek, Mihály Ferenc, dr. Pajor Győző, Póvácsay Pál, Sekty Emil, Szojka Béla, dr. Tamássy Géza, dr. Telegdy Róth Károly, Urbán Gusztáv és Wallentiny Gyula. Nagyleta képviselőiben: Fácsmay Zoltán, Berettyóújfalui képviselőiben: dr. Tomola Béla, Püspök-ladány képviselőiben: Tomka János lett egyháztanácsos.

Dr. Haendel Vilmos felügyelőt és tisztársait Pass László lelkész-elnök üdvözölte lelkes szavakkal, mint dr. Haendel Vilmos felügyelő válaszában összefoglaló, egyetértésre intette a hivatelt, kifejezve örömet, hogy elnökségében a gyülekezet új lelkesedésben megtalálta a gyülekezet azt, akit keresett, akiért sokáig harcolt, a hivatásának élő lelkipásztort. A közgyűlés tárgysorozatán szereplő múlt évi zárószámadást és egyén javaslatokat szintén egyhangú határozattal elfogadta a közgyűlés, amely emelkedett ünnepi hangulatban folyt le.

Az olasz kormány külön sírkertben temetelt el a Magyarországon nyugvó olasz hősi halottakat

(A Debreceni Ujság tudósítójától).
Az olasz kormány legutóbbi elhatározta, hogy a Magyarországon területen eltemetett olasz hősi halottakat, hadifoglyokat és politikai internáltakat exhumálni fogja s azokat Budapestre egy külön sírkertben temeteti el. Mint a hivatalos vizsgálat megállapította, 3802 olasz halott nyugszik a különböző csonkagyógyországi temetőkben s a holttesteket két csoportban a folyó év tavaszán s egy későbbi időpontban fogják át helyezni.

Hajdúvármegye alispánjához tegnap érkezett meg a m. kir. belügyminiszter idevonatkozó leirata, mely hangsúlyozta, hogy az olasz kormány az Itália területén eltemetett magyar hősi halottakat díjmentesen exhumáltatta. Ennek folytán a viszonyosság elve alapján Magyarország is eltekint az exhumálásokat kapcsolatos hatósági díjaktól. A leirat azt közli, hogy az olasz halottakat a rákoskeresztúri temető I. számú parcellájában fogják eltemetni.

A népiéleti hivatal folyosóján rabolt ki egy kilenc éves kisfiút az elmebeteg szobafestő

A kisfiú napok múlva a népkönyhán ismerte fel a rablóját, ahinek most a törvényszék megvizsgálja az elmeállapotát

(A Debreceni Ujság tudósítójától)
A múlt év telén lényes nappal vakmerő és ravasz módon kieszelt rablás történt a debreceni népiéleti hivatal folyosóján. Jóvér János kilenc éves kisfiút elküldte a betegesen fekvő anyja; hogy a népiéleti hivatal által kiutalt négy pengő segélyt szokás szerint vegye fel és vigye haza. A gyermek, mint azelőtt, most is elintézte a dolgot és amikor a két darab kétpengőst kézhez vette, a kabátja külső zsebébe dugta, de a kezét is állandóan a zsebében tartotta, nehogy a pénzt elveszítse. Amikor kitépelt a folyosóra, melléje állott egy

ismeretlen férfi, aki figyelmeztette a kisfiút a nem messze játszódozó gyermekekre, akik papír-madarat eresztettek.

— Gyere csak, kisfiú, nézd milyen szépen repülnek ezek a madarak, — mondta a férfi, mire Jóvér János önkénytelenül is a magasba nézett. A következő pillanatban az ismeretlen kirántotta kezét a zsebéből és egyúttal magához véve a négy pengőt, széleseben elszaladt. A gyermek egy ideig megdöbbenve, mozdulatlanul nézett utána, azután kiáltozni kezdett és keserves sírásra fakadt. Üldözőbe vették többen a menekülő,

de már nem tudták elfogni.

Napok multak el, amikor Jóvér János egyszer elment a népkönyhába és ott megdöbbsant a szíve, mert az egyik ebédli férfiban felismerte a támadóját. Azonnal rendőrért ment, aki a férfit leigazoltatta. Kiss Ferenc szobafestő tanulóknak mondotta magát, Rablás büntette címén indult meg ellene a bünvádi eljárás és úgben tegnap délelőtt tartott főtárgyalást a törvényszéken a dr. Jeney Sándor elnöke alatt működő büntető tanács. Kiss Ferenc a tárgyaláson beismerte, hogy ő vette el a pénzt a kisfiutól, de nem erőszakosan, hanem a gyermek leéltette, ő pedig felkapta és elszaladt vele. Ezzel szemben Jóvér János a vád szerint adta elő vallomását. Kiss Ferenc ezután azzal állott elő, hogy ő már volt Nagykállóban is, ahol elmebaja miatt kezelték és a katonaságtól is azért tettek ki annak idején, mert elmebajos. A törvényszék az úgben nem hozott ítéletet, hanem elrendelte a nagykállói elmeorvosintézetből a Kiss Ferenc vonatkozó iratok beszerzését s egyúttal megvizsgálta a vádlott elmeállapotát. Ezért a főtárgyalást a törvényszék elnapolta.

A madár és természetvédelem terjedése Hajdúhadházon

A hajdúhadházi ref. elemi iskolák agilis igazgatója, Varró Ferenc, aki már évek óta nagy lelkesedéssel és szép eredménnyel terjeszti a madarak és a fák szeretetét, nemrégiben látván a Tiszántúli Madárvédelmi Egyesület nagyszerű működését, a vállalkozással fordult az Egyesület vezetőségéhez, hogy a nemes célú mozgalmat Hajdúhadháza is kiterjesztve, az ottani mozgalomnak nagyobb átütő erőt adni segítsenek. Varró Ferenc azokhoz a tanítókhoz tartozik, aki ideális életfelfogásával messzebbre tekint, aki a legnagyobb lelkesedéssel munkálkodik olyan dolgokon, amiket mások csak legfeljebb a rendelkezésük megfelelőleg csak úgy kénytelen-kelletlen végeznek el.

Az ő lelkes alapvető munkásságát minden módon támogatni volt a célja annak az előadói sorozatnak, amit az Egyesület alelnöke, dr. Nagy Jenő tartott a múlt héten Hajdúhadházon. Az előadások a városi mozgósítók helyiségében voltak, ahová ugy az összes iskolák növendékei mint a város érdeklődő intelligenciája minden alkalommal megtöltötték a nagy terem. A viteltétképes előadások igen nagy érdeklődést keltettek, valamennyi iskola és ifjúsági egyesület vezetőisége jelenvolt, akik azután az ott hagyott képeket másnap és harmadnap a város valamennyi iskolájának és ifjúsági egyesületének bemutatták megfelelő előadás keretében. A város kulturális egyesületeinek a vezetői este Varró Ferenc igazgató vendégszerető házában egy összejövetelt tartottak ahol megegyezés jött létre, hogy a madár- és természetvédelem eszméinek a népszerűsítésére és megkedveltetésére madárestéket és később kirándulásokat fognak rendezni, amelyek a debreceni Madárvédő Egyesület elnöksége és tagjai fognak szervezni. Ugy tudjuk, hogy már több vidéki városban felmerült az a terv, hogy a maguk nemében egyedül álló és oly nagyszerűen sikerült debreceni madárestéket náluk is megrendezztetik. Ugy ismerjük a Tiszántúli Madárvédelmi Egyesület elnökségét, hogy ilyen alkalomokra szívesen nyújt segítséget és a legnagyobb örömmel siet kulturális munkájukat a vidékre is kiterjeszteni. Hajdúhadházon már a tanítóság huzgón készíti a fészekodványokat és ültetik a gyümölcsfákat. Tav kellene annak menni másutt is akkor azután nem volna annyi fészes gyümölcs és fákát pusztító suhanc.

Hírek

1933 február 28. (Kedd.)
 Prot.: Elemér, Kath.: Román.

Ma a következő nyolcszertárak tartanak éjjeli szótálatot:

„Kigyó” Mihalovits Jenő, Piac-utca 22. „Muraköz” Preisler Ernő, Piac-utca 72. „Sas” Mandel József, Hatvan-utca 70. „Csillag” Beke Barna, Aranytér 1. „Nádor” dr. Sztankay Ábrahám, Anna-utca 64. „Szt. Háromság” Bernáth Miklós, Homokkert. „Hungária” Sz. Szabó Jenő, Vargakerti

A debreceni egyetem Földrajzi Intézete jelenti február 27-én:

Európa időjárása szárazabb lett. Nagyon, tíz millimétert is meghaladó esők az angol partok mentén estek. Itt erős déli légáramlás mellett egyébként igen enyhe az idő. A kontinens belsejében a hideg tovább tart. Az enyhe földközi tengeri levegő mára teljesen kiszorult a Kárpátok medencéjéből.

Vasárnap még voltak a Tiszántulon kisebb havazások egy milliméter körüli mennyiségben. Hétfőn reggelre a felhőzet esőként és mérsékelt éjjeli fagyok léptek fel Debrecenben minusz 2. Mátészalkán minusz 4 fok. A hőmérséklet legmagasabb értéke ma délben négy fok volt.

Időprógnózis: Részben felhős, napnal enyhé idő várható erősebb éjjeli faggal.

ÜNNEPELVEK, HANGVERSENYEK ÉS BÁLOK NAPTÁRA

Február 28-án, kushavókedden:
 Székely bál (SzEFHE tancestély) az Arany Bika Boesky- és üvegtermében este 9 órakor.

Március 4-én, szombaton:
 Jelmezesbál az Arany Bika összes termeiben este 9 órakor.

Dr. Tankó Béla egyetemi professzor előadása az Egyetemi Népszerű Főiskolai Tantályamon Március 2-án, csütörtökön délután 6 órakor a városi ház közgyűlési termében tartja meg dr. Tankó Béla egyet. ny. r. tanár „Wagner és Liszt” című népszerű tudományos előadását vetített képekkel. Belélti díj nincsen.

Kornya Sándor előadása a cserkészklub jelentőségéről. A IX. cserkészkerület vezetősége sorozatos előadásokat rendez amelyeken a cserkészklubunk szervezete, a jámborek s egyéb cserkészvonalakozási kérdések kerülnek megtárgyalás alá. Minden kedd délután vannak ezek az előadások melyek iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ma Kornya Sándor egyet. gimnáziumi tanár fog előadást tartani a cserkészklub jelentőségéről és pedagógiájáról. Az előadó a legnagyobb debreceni csapat parancsnoka ezen a téren megfelelő tájékozottsággal rendelkezik. Az előadás fél 7. kor kezdődik a Világítási Vállalat helyiségében (Piac-utca 30. sz., MOKTÁRHÁZ). Az előadáson minden érdeklődőt szívesen lát a kerület vezetősége. Belélti díj nincsen.

Száznyolcvan pengőt loptak egy szűzalkodótól Makkai István gazdálkodó feljelentést tett a rendőrségen, hogy amíg a „Szennyos” kocsmában szűzalkodó volt a zsebéből kiemelték 150 pengőjét. A rendőrség megindította a nyomozást.

— MEGSZÜLETETT A KIS ROMULUS. Dákórománia születési anyakönyvében eggyel szaporodott a törvénytelen születések száma. Lupescu asszony... ó, bájos kis románka... egészséges flugyermekkel ajándékozta meg az európai közvéleményt... Az eset jelentőségét kényelmetlen egy kísért méltatni, no de megpróbáljuk. A „Lupescu” szó ugyanis holmi farkasfélt jelent. Így a dákóromán elmélet bizonyos alátámasztást nyer, már mint a Romulus-féle ősmítosz terén. Mert mindenre lehet precedenst találni. Csak azért a kérdés, hogy lesz-e Remus a Romulus után?...

— A Szent Erzsébet Nőegylet teadélutánja. A Szent Erzsébet Nőegylet vasárnap délután a szokásos nagy érdeklődés mellett tartotta meg teadélutánját az Angol Királynő termében. Ez alkalommal is a legnagyobb siker jegyében zajlott le a kellemes összejövétel, amely a késő esti órákig tartott a legibb hangulatban. A teadélutánon megjelent hölgyek névsorát anyagtorlódás miatt lapunk legközelebbi számában fogjuk közölni.

— Az Osztályorszájék tegnap huzásán 3000 pengőt nyertek: 20472 58587, 2000 pengőt nyertek: 2770 22119 32921 37187 38083 45907 47169 77244 800 pengőt nyertek: 20198 30442 30477 39607 57754 600 pengőt nyertek: 21992 44065 69237 80188, 500 pengőt nyertek: 6736 52226 58513 62785 79241 80157, 400 pengőt nyertek: 9175 18844 22291 22922 30014 30891 32135 33651 33707 33977 41734 56750 61679 66142 67690 68844 72157 72838 73192 76085 77941 79592 81965, 300 pengőt nyertek: 767 6050 8089 9380 9033 10433 10722 11873 12689 14521 18490 19471 19504 20492 20480 22687 25865 26397 28419 31435 33029 36154 36503 37531 38504 38816 38849 39607 39873 44403 44403 44695 47401 52378 54102 55436 55456 55774 56643 58911 59002 59054 60482 61092 64359 65015 67525 68444 68535 68792 69107 70203 70243 72639 72666 72803 73857 74428 75102 75665 75726 78092 78427 80029 80799 81818 82399 82970 83322.

„Déliab” önborojva pengi Csak TÓTH GYULA vasizletében

— Adomány. A Ghillányi-laktanyában lakó szegény család részére K. D. egy csomag élelmiszert és ötven fillért adományozott. A kiadóhivatal az adományt átadta a nyomorgó családnak.

— Egy féliba volt a betörők összeszákmánya. Hétfőre virradó éjszaka a Batthyány-utca 1. szám alatti betörők behatoltak Berzer István biztosási tisztviselő lakásának különálló élektámrájába, amelyről leszedték a rezeszt. Az élektámrában mindent felfordítottak azonban csak egy félibát és néhány kiló libatollat tudtak ellopni.

x Paizstetimentes, egészséges, erős gyökérzetű gyümölcsfa, díszfa díszeserje stb. terményeit, valamint Mathiasz János-féle csemeszőlővesszőit az árjegyzék áránál 10%-al nagyobb megrendelésnél még olcsóbban adja a Kecskeméti Faiskola és Maxtermelő R.-T. Kecskemét Széchenyi-tér 6. sz. Árjegyzékét kívánatra ingyen küld.

x Rendkívüli olcsó árusítás fenor, nemű és ruházati cikkekben **Biro Árpád** rőtöszletében, Szent Anna-utca 5.

— Leszerelték egy motorkerékpárt. Várady László okleveles gazda feljelentést tett a rendőrségen, hogy Póroszlai-ut 58. szám alatti udvarára tolvajok hatoltak be és motorkerékpárjáról leszerelték a reflektort, a motor több alkatrészét és elloptak még csak a rendszámot is. A tolvajoknak nyomában van a rendőrség.

Mayer Antal volt apostoli kormányzó meghalt

Nagyváradról jelentik Mayer Antal váradi kanonok, aki egy időben három esztendőn keresztül a váradi egyházmegyének apostoli kormányzója volt, hétfőn délután hosszú és kínos szenvedés után meghalt. Halála nagy részvétet keltett az egész erdélyi magyarság körében. Mayer Antal 64 éves korában halt meg. Debrecenben született 1868-ban, itt végezte középiskolai tanulmányait és a református főgimnáziumnak volt jeles előmeneteli növendéke. 1926-ban a pápa a váradi egyházmegye apostoli kormányzójává nevezte ki és ezt a tisztséget 1929-ig viselte. Mint apostoli kormányzó több ízben megfordult Debrecenben is és szívesen elevenítette fel a régi Debrecenhez fűződő emlékeit. Debrecenhez különösen rokoni kötelekék is fűzték. Temetése szerdán délután lesz az egész nagyváradi katolikus nagy részvétel mellett.

Elhunyt fiatal földbirtokos. Megrendítő gyász érte a köztisztviselőben álló Kertész-családot. Egyik fiatal tagja, Kertész Miklós földbirtokos 29 éves korában vasárnap elhunyt. Az elhunyt fiatalember Kertész János földbirtokos, törvényhatósági bizottsági tag fia. Dr. Ménécs Lajos tb. városi főgyógyász sógorát gyászolja az elhunytban. Temetése ma, kedden délután 3 órakor lesz a Bethlen-utca 20. számú gyászszobától a Nagytemplomban tartandó gyászma után a Csapó-utcai temetőben levő családi sírboltba. A gyászoló család iránt széleskörű részvét nyilvánul meg.

Mélyseges fájdalomtól lesújtottan, Isten akaratán megnyugodva tudatjuk, hogy felejtethetetlen jó testvérünk, sógorunk, nagybácsink, unokatesénk, unokatestvérünk és kedves rokonunk

Veres József

hentesmester

Élete 42-ik évében, 3 heti fájdalmas szenvedések után, február 26-án, déli 1 órakor elhunyt.

Kedves halottunk földi részreit 1933. február hó 28-án, kedden délután fél 4 órakor fogjuk a Köztisztelő nagy szertartástermében a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a Köztisztelőben elhelyezni.

Végültsesség tételére rokonainkat, barátainkat, jó ismerőseinket s az elhunyt inas-társait és jó barátait fájdalmas szívvvel meghívjuk.

Debrecen, 1933. február 27.
 „Az Istenben nyugszik az én lelkem, mert ő fölé van az én szabadulásom.”

Zsolt. könyve 62. rész, 1. vers.
 Bánatos testvérei: polg. Veres Mihály nevelő Nvllas Állaskával, polg. Veres János nevelő Körösi Erzsikevel, Juliska férjével polg. Katona Lajos és Erzsike.

Unokateséi és hugai: H. Veres János, Boldizsár János, Boldizsár Erzsike férjével Horváth Istvánnal, Szűcs Pi-tvuka.

Nagynénje és nagybátyjai: öz. Kiss Bálintné családjával, polg. Szabó Sándor, Veres Mária férjével polg. Fogarassy Györggyel, a Veres, Bihary és Szabó családok részben is.

Karsay János igazgató, tanító meghalt. Városszerte nagy részvétet keltett, hogy a debreceni református tanítótestület egyik köztisztviselőjében álló és kiváló képzettségű vezető tagja: Karsay János központi igazgató, tanító ref. presbiter február 25-én 64 éves korában meghalt. Az elhunyt az iskolának és egyháznak egész életén át odaadó, hűséges munkása volt. Temetése február 27-én délután 3 órakor lesz a Köztisztelő I. sz. ravatalozójából.

— Agyvértdőlés szívszorogás, nehéz légzés, felelemérzés, időség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által igen sokszor megszüntethető. Tudományos megállapítások megerősítik, hogy a „Ferenc József” víz a makacs- székzórulás mindenféle jelenségeinél a legjobb szolgálatot teszi. A „Ferenc József” keserűvíz gyógyszerárakban, drogárakban és fűszerüzletekben kapható.

— Uj bizottsági tag Hajdúvármegye törvényhatóságában. Rásó István alispán a dr. Füzesséry Dező hajdúvárosi kir. közjegyző elhalálozásával megüresedett bizottsági tagsági helyre dr. Szilágyi Elek püspökladányi kir. közjegyzőt hívta be.

— Szerdán lesz a kollégiumi diák szövetség összejövetele. A kollégiumi diákszövetség március elsőjén délután 6 órakor tartja összejövetelét az Angol Királynő külön termében, amelyre úgy a debreceni, mint a sárospataki kollégium volt diábjait szívesen látja az elnökség és őket a nál nagyobb számban való megjelenésre ezúton is felkéri. Az összejövetel műsorán dr. Erdős Károly egyetemi tanár, Bálteky Lajos hajdúszoboszlói református lelkész, Nagy Gyula nyug. Dóczy leánynevelői igazgató és Koss Zsigmond dohánygyévíltő fő-tiszt fognak szerepelni a Kollégium elnöke tanáraitra és diákjaira vonatkozó előadásokkal.

— Megszűnt egyesületek Hajdúvármegyében. A belügyminiszter értesítette Rásó István alispánt hogy a pusztakladányi hajdúvárosi törzset és a nádudvari temetkezési egyesület saját körletekre fordította az egyesületek sorából.

Kerítés fonatok,

tűskés huzalok

TÓTH GYULA vaskereskedésében

x B. Vattay Margit táncintézetében minden csütörtök délután 5—8-ig ósztánc 0.50 fillér. Március 3-án gyermekkolon kezdődik. Kossuth J. H. szám.

x Könyvujdonságok: Mécs László: Legyen világosság. Sinclair Lewis: Modern asszony szíve. Hegedűs Lóránt: Gróf Széchenyi regénye. Antalfynál.

Kimondottan elsőrendű két éves vágású színhásbfából

apritott teljesen száraz

tölgyfa

legalább 5 q véte'nél

P 3'20

Prohászka és Tsa

Bethlen 44. Telefon 11 61

Lesz feltámadás

Irredenta színmű 4 felvonásban. Irta: Pohárnok Jenő.

A beszámolót mindjárt a tanulsággal kezdjük. A Debreceni Színház Egyesületnek érdemes volt meghirdetni ezt a pályázatot. Mert ime bebizonyult, amit mi régen hirdettünk, hogy jó lehet, sikert arathat az a darab is, amelyen nincs rajta a pesti színház, a pesti kritika fényjelzése, csak éppen meg kell keresni azt az író, akinél a „vidéki” jelző nem dilettantizmus, hanem tiszta nemesség, magyar szellemet jelent s aki tud legalább úgy írni, mint nagyon sok azok közül, akiket ma a főváros ünnepe és tízezres tantúmekekkel dug az odafronti színházi üzlet.

Pohárnok Jenőben úgy érezzük teljes mértékben sikerült megtalálni ezt az író, mert a „Lesz feltámadás” minden bizonnyal kibírja még az oly nagyra tartott fővárosi kritika ítéletét is. Mi több, megérdemli, hogy mielőbb alkalma is legyen erre a próbára.

Ebben a négy felvonásban nincs semmi a megszokott irredenta darabok géccséből, semmi abból a hazug fúzia poézisból, amely főbbet ártott, mint használta a gondolatnak. Póhbanó erejű első felvonás a nyílány. Mindjárt az elején túlfutott hangulattal, a dráma villamos feszültségével. Utána szinte már félti a néző a második felvonást. Valjon bírja-e lélekzettel ezt a nagyszerű tempót. És Pohárnok Jenő itt mutatja meg, hogy igazi író. Mert amit technikával, hatással képtelenség kioltani, pótolni az emberi lélekkel, tiszta színekkel és egy ötlettel, amely új feszültséget teremt, újra érdeklődést kelt. A harmadik felvonásban ezt az ötletet fejleszti ki biztos kézzel, új és új drámai hatásokkal. A végső felvonás színpadi szempontból kicsit szétesés ugyan, de olyan megrázó erejű, hogy mindvégig lenyűgözi a nézőt. Egy-egy figurát meglepően biztos kézzel tud megfogni, kirajzolni. A vak kapitánya irodalmilag, emberileg és lélektanilag nagyszerűen eltalált alak. A megszálló hatalmat jelképező őrnagy is az eddig látott irredenta drámák hasonló szereplőinek legjobbjai. Általában a helyes mértékkel tartott lélekábrázolás jellemzi Pohárnokot. Alakjai nem csupán hősek, nem csupán gyűlölt ellenségek, de mindig meg van bennük az emberi vonás.

A színpadi hatáshoz az irredenta dráma legfőbb kellékéhez pedig tökéletesen ért az író. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy a premier közönsége lenyűgözve végig borzongta, sirta és tapsolta az egész darabot.

Talán egy-két helyen még lehetett volna keveset „huzni” a dialóguson, talán a negyedik felvonást lehetne kicsit elevenebbé rövidíteni, azonban annyi bizonyos, hogy a darabnak így is nagy sikere volt.

Szerítette ezt a sikert a Csokonai színház előadása is, amely elsőrangú. *Irsay Nóra* Mária igazi magyar Mária. Tele a szenvedő, magyar nő finom lelkével, hősiességével. A lélek melege fut át minden szaván minden hangja befűről jön és igaz. Tiszta, kellemes beszédorganuma kifejező és széles skálájú. *Mester Tibor* a magyar összeesküvő szerepében egyik legjobb alakítását hozta. *Sziklakemény*, tántoríthatatlan férfi. Komorságában erő és egész színpadban tízes lendület van. *Kar-*

doss Géza most is igazi művész voltát bizonyította a vak százados alakjának kifinomlásával. Megrendítően lüti, könnyeztetően őszinte, élő ember az aki itt tántorog előtünk a színpadon. A második felvonásban az amint a kutyáját keresi: abszolút művészet. *Zilahy Pál* oláh őrnagy szintén olyan tökéletes, hogy — ismét Budapestre hivatkozunk — ki magasodna akármelyik elsőrendű fővárosi színház együtteséből is. *Halassy Mariska* rövid szerepében is sok lelki mélységet tud a néző elé tárni. *Thuróczy Gyula* tábornoka finom intelligenciával, tiszta eszközökkel megrajzolt alak. *Csók István*, ez a kvalitásos fiatal színész rövid epizód szerepében is megrázóan jó. Általában helyökön vannak és igen becsületes munkát végeznek a többiek is.

Szánthó Jenő láthatólag kedvvel, lelkesedéssel rendezte a darabot. Megtudta adni a rohanó tempót, kihangsúlyozott minden lényeges momentumot és kitudta robbantani — ahol kellett. — a hatást.

A premiért szén számú közönség nézte és lelkesedte végig. Felvonások után számtalanszor hívták látni a színészeket. Az első estén, ha nem is volt teljesen feltámadásunk benne, hogy mára zűfőség telik meg a nézőtér és páholy s el fognak jönni azok is, akiknek már csak pozíciójuk jóarán is kötelességük volna, hogy inkább piros-színlepos előadások alkalmával érezzék a gazdasági válságot ne ilyenkor, amikor egy szép és jó magyar darabot lehet látni a Csokonai színházban.

Marschalkó Lajos.

HETI MŰSOR:

Február 28., kedden d. n. 3-kor: **Tűzmadár**, este 8-kor: **Lesz feltámadás**, (B. bérlet).

Március 1., szerdán este 8-kor: **Tul a Dunán Baranyában**, (C. bérlet).

A színházi iroda jelentése

Tegnap este mutatta be a Csokonai színház Pohárnok Jenőnek a „Lesz feltámadás” című irredenta drámáját. A darabnak olyan hatalmas nagy sikere volt Debrecenben, amire példa még nem volt. Mindenkinek meg kell néznie ezt a hazafias irredenta darabot, mert az emberek lelkét nemeseíti az a fűző érzés, amely az elszakított testvéreink után sir és azoknak a fűzőjével él.

A darabnak olyan óriási sikere volt a tegnapi bemutatón, hogy nemcsak kedden este, de szerdán este is a „Tul a Dunán Baranyában” helyett szintén a „Lesz feltámadás” című darab került színpadra C. bérletben.

Ma és holnap este a „Lesz feltámadás” című irredenta darab kerül színpadra a Csokonai színházban.

Ma, kedden délután zóna helyőrákkal *Halassy Mariska*, *Thuróczy Gyula* és *Kardoss Géza* fellépéssel *Zilahynak* a legszebb színműve, a „Tűzmadár” kerül előadásra. Legdrágább földszinti hely 80 fillér.

Szerdán és esütőretekön *Huságt* előadásnak a „Lesz feltámadás” című irredenta drámát tűzte ki a színház. Amire még példa nem volt, megtörténik az, hogy egy délután, mint este ugyanaz a darab kerül színpadra, tehát egy nap kétszer a „Lesz feltámadás”.

Ne feledje el, hogy esütőretek este *Kardoss Géza* fellépésével mindenki számára félóra helyőrákkal az idény szenzációja, az „Erdélyi kastély” kerül színpadra. Siessen jegyét biztosítani.

Pénteken és szombaton vendégszerepel rendezés mellett **Fereny Marienn**, a Király színház szubrett primadonnája a „Lótt ezredesi” című operettben.

Kiss Ferenc, a Nemzeti színház leg nagyobb művésze **vasárnap és hétfőn** vendégszerepel a Muzsikus Ferkó előadásán. A „Muzsikus Ferkó”-ban fellép **Fereny Marienn** is. A **Kiss Ferenc** előadásán az eredeti rendezés helyőrák lesznek érvényesek. A szelvényjegyek érvényesek, csupán a differenciát (pár fillért) kell megfizetni.

VIG-SZÍNHÁZ: fél 5. fél 7 fél 9-kor	„KLARA ASSZONY KÜLÖNÖS ESETE” 20 év regénye 8 felv.
APOLLÓ 7 és 9 óra	Maurice Chevalier filmje KIRALYNŐ FÉRJE

TESTÉDZÉS

A Bocskay nehéz küzdelemben győzött az Attila ellen

A második tavaszi forduló szintén a vezető csapatok győzelmét hozta — Összeállították a Hollandia elleni nemzeti válogatottat, melyben két debreceni játékos **Teleki és Markos** is helyet kapott

A tavaszi futballszezon második fordulójára ismét a vezetőcsapatok sima győzelmét hozta. A Bocskay bár nehéz küzdelemben, de biztos fölényvel győzte le örök riválisát, a miskolci Attilát. Nagy gólaránnyal győzelmét arattak Budapestén a Ferencváros, a Nemzeti, a Hungária a Szeged FC, Újpest a Soroksár ellen, míg a III. ker. FC meglepetésre csak döntetlent tudott elérni a jól játszó Kispest ellen.

BOCSKAY-ATTILA 3:1 (1:1).

A Bocskay első tavaszi mérkőzése a kedvezőtlen időjárás ellenére is meglepő jó talajon folyt le. A bíró sipjelére a következők álltak fel a csapatok:

Bocskay: Varga — Vanicsék, Janzso — Palotás, Mór, Tatár — Markos, Vince, Teleki, Kovács, Hevesi.
Attila: Alberti — Bán, Sziklai — Szabó, Buzási, Virág — Stanzl, Simonvi, Rudas, Mátéfi, Magyar.

A Bocskay az egész idő alatt fölényben volt, de csatársorának erőtelensége az eredmény rovására ment. Az Attila csapatában Alberti kapus kiválóan dolgozott és a védelem is meglelt.

Az első félidőben a Bocskay fölényben volt, de sarokrugásokon kívül egyebet nem ért el. Az Attila szörvénys lámadásai sem voltak veszélyesek. A 40. percben Markos—Hevesi—Teleki akcióból utóbbi vezető gólt lőtt. A 43. percben az Attila Mátéfi révén kiegyenlített.

A játékos képe szünet után sem változott. A 9. percben a Bocskay kapuját előtti nagy kavargás, Varga a labdát ki is ejtette, de a bíró lesállás miatt szabadrugást ítélt az Attila ellen. A 13. és 24. percben a Bocskay kornere

A 27. percben Hevesi lerohant, de a büntetőterületen belül gáncolták. A bíró 11-est ítélt, amelyből Vanicsék a Bocskay második gólját lőtte. A 40. percben egymásután két sarokrugás volt az Attila ellen és a másodikból Teleki a hozzakerült labdát a hátóba fejelte. A mérkőzés a Bocskay támadásaival végződött.

A mérkőzés, néhány játékos főmája után itélve, erősen szezonleji volt, bár a Bocskay stílusos játéka máris jól érvényesült. A Bocskayból Teleki és Markos nagy klasszúra való játékos produktáltak. Az összekötők közül Kovács még nem tudott eléggé beilleszkedni a csapat stílusába. Vince régi hibáival küzdött, Hevesi még nemes formában. A halveszben Mór néha nagyon könnyűnek találta az ellenfelet s így könnyelműsködött, partnerei jók voltak. A védelemben a hátvédék jók, a kapus néhány hibás kiszaladással tűnt ki.

Az Attilában a védelem és halvesz szilárdan állt, a csatársor annál bizonytalanabbul, szürkén mozgott.

A bíró szokatlanul jól, tárgyilagossággal vezette a mérkőzést.

EGYEB EREDMÉNYEK AZ I. LIGÁBAN

Hungária—Szeged FC 4:0 (1:0).
Újpest—Soroksár 7:2 (2:1).
Ferencváros—Nemzeti 5:0 (2:0).
Kispest—III. ker. FC 2:2 (2:1).

I. LIGA BAJNOKI TÁBLAZAT.

1. Hungária	13 9 4	— 50:16 22
2. Ferencváros	13 9 3	1 51:13 21
3. Újpest	13 9 3	1 56:19 21
4. III. ker. FC	13 7 3	3 31:22 17
5. Budai „11”	12 6 3	3 23:22 15
6. Bocskay	12 4 3	5 21:21 11
7. Nemzeti	13 4 2	7 24:36 10
8. Szeged FC	13 4 2	7 21:34 10
9. Kispest	13 2 5	6 25:41 9
10. Attila	13 3 1	9 17:34 7
11. Soroksár	12 2 1	9 19:57 5
12. Somogy	12 1 2	9 15:40 4

A HOLLANDOK ELLENI VÁLOGATOTT CSAPAT

Vasárnap este a szövetségi kapitány kijelölte a magyar válogatott csapat tagjait, akik március 5-én Amszterdamban a holland válogatottal mérkőznek. A magyar csapat a következők: Szabó (Hungária) — Korányi (Ferencváros), Bíró (III. ker.) — Baráti (Hungária), Sárosi (Ferencváros), Lázár (Ferencváros) — Markos (Bocskay), Cseh II. (Hungária), Teleki (Bocskay), Bihámi (Nemzeti), Fittos (Hungária), Tartalek: Hóda (Ferencváros), Lyka (Ferencváros) és Serényi (Kispest). A csapat esütőretekön reggel indul Amszterdamban.

Alkuvészet

A MAV. filharmónikusok III. bérleti hangversenye

Március 5-én este adja III. bérleti hangversenyét a MAV. filharmónikusok kiffő együttése a **Bika-szálló** dísztermében. Az est iránt megnyilvánuló forró érdeklődést mindenképpen indokolja a már ismertett program, amelynek a keretében három vendégművész ad külön díszet az estnek: Szabó Lujza a m. kir. Operaház művésznője, Jakabfi Magda zongoraművésznő és Stefániai Imre kamaraművész, a zeneművészeti főiskola nagynevű tanára, ki mint vendég dirigens szerepel az esten. Jegyek a MAV. menetjegyirodában (Diacutca 56.) válthatók.

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A határidőpiacon a márciusi és májusi búzával egész lényegtelen árváltozások voltak, a márciusi, rozs fidejzárások nyomán 27 fillérrel drágult. A májusi tengerinél sincs változás. Alábbban nyugodtabb volt ma a készáru piac is, ahol a buza 10 filléres olcsóbbodásával szemben a rozs, nál 5 filléres javulás volt.

A lisztárak nem változtak. A 76 kg-os buza hivatalos jegyzése: Tiszai 14.70-14.90, ftiszai, jász 14.15-14.30.

Határidőüzlet: Buza: március 13.99-14.00 május 13.97-98. Rozs: március 7.64-66 május 8.14-15 Tengeri: március 7.40-42, július 7.80-82.

Készáruüzlet: Buza: tiszai 77 kg 14.90-15.20, 78 kg 15.10-15.35, 79 kg 15.00, 80 kg 15.45-15.80, ftiszai, jász: 77 kg 14.30-14.45, 78 kg 14.45-14.60, 79 kg 14.60-14.75, 80 kg 14.75-15.00.

Rozs: pesti, 7.40-7.50, egyéb rozs 7.40-7.50, tak. árpa 9.50-9.80, felv. sörárpa 10.75-13.25, egyéb sörárpa 10.00-11.00, zab I. 9.20-9.50, zab II. 9.10-9.20, tiszai tengeri 6.85-6.95, egyéb tengeri 6.80-6.90, korpa 6.00-6.10.

A készáruvásáron buza 10 fillérrel olcsóbb, rozs 5 fillérrel drágább, zab nem változott, tengeri 5 fillérrel olcsóbb.

Tudnivalók a gazdák számára

A jövedelem-nyilatkozat kiadásának határideje február 28.

A gazdaközösség tájékoztatása céljából illetékes helyen közlik, hogy a vonatkozó pénzügyminiszeri rendelet előírja, hogy az adókövető hatóság a szenvedett elemi károkat köteles figyelembe venni a jövedelemadókivetésnél minden olyan esetben, midőn a

szenvedett kár miatt a gazda föld, adóleírásban részesült. A felhasznált terményeket a felhasználás idejében megvolt helyi értékben, az év végén megvolt készletét pedig az 1932. év december 31-i helyi forgalmi értékben kell számításba venni. Eladott terményeknél a tényleges eladási árat kell figyelembe venni, ha az eladási ár hiteletrendelőleg igazoltatott a vevő irásbeli (bélyegmentes) nyilatkozatával. Berbeadókól ha a befizetés nem terményben, hanem a termény árában nyert kiegyenlítést, a tényleg kifeizett terményár alapján kell a haszon, berbeadásból származó jövedelmet elszámolni. Mivel a miniszeri rendelet az egyes termények évi átlagárát magas összegben állapította meg, minden adózónak érdeke, hogy valamelyes adatot a tényleg elért eladási árak igazolásával.

Tízennyeg pengő a vagyonváltás buza ára

Budapest, február 27.

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlan vagyonváltása fejében fizetendő buza árat a földművelésügyi miniszterrel egyetértően március hónapra mázsánként 14 pengőben állapította meg.

Nyiltér*

A Debreceni Független Újság február 26-iki számában „Egy exbolsevik és exszocialista zsidó fiatalember a debreceni hitleristák vezére” címen egy förmérvény jelent meg ellenem. A vorosoket nyilatkozó politikai vice-lapnak, az Oppositio ma megjelenő számában már megadtam a méltó választ. A cikk írója ellen rágalomzás és becsületsértés címén a feljelentést megteszem.

Feith Jenő.

* E rovatban közöltétek nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

LAPUNKAT TÁMOGATJA, HA HIRDETŐNKEL VÁSAROL!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szolg. hétköznap 50 fillér vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban Debreczeni Újságban és a Debreceni Független Újságban elenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betűvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a díj előzetes lefizetése mellett közölünk. Apróhirdetést vidékről postafiókban is beküldhető. Hirdetést ügyekben felvilágosítást a 21-41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Állást keresőknek

Bejárónőnek
csejére vagy azonnali ajánlást keresek, főzésben is jártas fiatal lány. — Érdeklődők adják le címeiket a kiadóhivatalba. 1283

Betöltendő állás nőknek

Jól főző
egyszerű idősabb asszonyt keresek tanyára, csejére. Csapó, Nyomató 22. 3677

Gazdaságban
önállóan jól főzni tudó szakácsnét, jó bizonyítványokkal keresek. — Magozs György tér 30. 1821

Német
Kisasszonyt délutánra hét éves kislányomhoz keresek. Dr. Nagyné, Piac utca 61. 3734

Mindenes
leány hosszú bizonyítvánnyal felvételt csejére. Simonffy 29, utcai lakás. 3736

Egy
mindenes bejárónő — egész napi munkára felvételt. Wesslényi u. 3, vendéglőben. 1278

Butorozott szoba
Butorozott szoba kiadó Singer varrógép eladó. Csapó 25., 5. ajtó. 3730

Különbejárati
butorozott szoba... előszobával kiadó. Varga utca 6. sz. 1324

Különbejárati
butorozott szoba kiadó Bethlen 1. 1229

Butorozott
tiszt, száraz szoba kiadó, különbejárattal, — ellátással is. Csapó u. 19, udvarban jobbra. 1287

Különbejárati
butorozott udvari szoba kiadó. Esetleg butor nélkül. Kossuth u. 43. II. ajtó. 1259

Kiadó
butorozott szoba, március 1-re, ellátással is Péterfia u. 24., első ajtó 995

Kiadó lakás
Kiadó egy nagy szoba, konyha, szel, mellékhelyiségekkel. Török Bálint 25. 1925

Utsai
három szoba, előszoba mellékhelyiségekkel — május hó 1-re kiadó. — Értekezni Fenyvesi butorüzletben (Kistemp-lomköz) 3733

Modern
négyzetes lakás kertes udvarral május 1-re kiadó. Megtekinthető 11-től 3-ig. Rákosi Jenő 9. 1323

Egyszobás
és egy szoba, konyha lakás kiadó. Miklós-utca 41. S. I.

Két
és három szobás, komfortos lakás kiadó május 1-re. Teleki u. 9. 1292

2 szobás
lakás május 1-re kiadó. Berek u. 8. 1291

Kiadó
kétszobás lakás május hó 1-re. Cegléd u. 8. szám. 1283

Kiadó
Kossuth utca 7. számú házban 5 szoba mellékhelyiségekkel álló modern lakás. Felvilágosítás dr. Arvai ügyvéd, Első Takarékpénztárnál 1304

Kiadó
Csillag u. 82. sz. családi ház. Értekezni lapotály u. 13. sz. alatt 735

II. emeleti
5 szobás, komfortos lakás május 1-től kiadó. Értekezni Debreceni Első Takarékpénztárnál 674

5 vagy 6 szobás
modern lakás kiadó májusra. Piac utca 75. a. 1306

3 és 4
szobás komfortos lakások Hungári-palotában májusra kiadók. 3717

Háromszobás
utcai lakás, központi fűtéssel a Bikabérházban májusra kiadó. 1317

2 utcai
szoba, előszoba, konyha, szel, kamara május 1-re kiadó. Baross u. 9. 1277

Kiadó
2 szoba, konyha, előszoba és fűtőkamrából álló lakás, Péterfia u. 11. Értekezni ugyanott. 338

Ajánlat

AMERIKAI HÖLGYFODRÁSZAT,
Piac utca 61., legolcsóbb árai:
Vasandolás 50 fillér
Vizondolás 50 „
Manikür 30 „
Hajvágás 40 „
Hajmosás 50 „
Speciális Hennizás legolcsóbban, M-dem szépségápolás legújítás-sabban. Olcsó bérlet-rendszer. 3609

Villanygök
vásárlásnál ócskát be-számítom. — Csillárokat minden elfogadható árral elárulom. Bárány Rádióház, Szent Anna 1 3729

Fürdőkád
olcsón kapható. Vizvezeték, hádegos munkát jutányosan vállalok. — Batthyány 7. Vár 2. 3728

Akácfauskó
és hálózott háló ismét kapható Bethlen 44. — Ötenként 28.—, mázsánként 2.— pengő, házhoz szállítva. 1003

Szőlővessző,
gyökerezés és porbújtás, olcsón kapható. Biró, Debrecen, Szávay utca 1251

Aprított fa
már 2 P 40 fillérért teljesen szagtalan és szelakments borsószén 2 P 60 fillérért. Házhoz szállítva 12 filléres drágább. Nagyobb vételnél árengedmény. — Alföldi Faértékesítő vállalat. Cégtelephely: Húsz Henrik Pesti u. 2. sz., villamos megáll. 1247

Tejjes ellátás

Egy-két
kisebb gyermek felkne-meretes gondozását. — tejjes ellátását vállalom Cím a kiadóban. 1247

Oktatás

Naményi
gyorsiró, gépiróiskolában felnőttek kiképzése. Államvérvényes bizonyítvány. Passagó. Piac utca 26-b. 3342

Üzlet, műhely, raktár

Piac utcai
üzlethelyiség 1933 május 1-re kiadó. Értekezni Debreceni Első Takarékpénztárnál. 224

Italméréshez
helyiséget és finanszírozót keresek, szatócs berendezés eladó. Cím kiadóban. 1186

Üzlet,
lakással, hentesnek, — korszárosnak kiadó. fajtámbok eladók. — Hatvan u. 55. 1326

Üzlethelyiség
lakással Jókai 13. alatt kiadó. Értekezni Garay utca 19. 1329

Lakás és szoba kereslet

Egyszobás,
különálló lakást keresek a központhoz közel levő mellékutcában. — Címek a kiadóhivatalba adandók le. kd

2 szobás,
olcsóbb lakást keresek május 1-re, két tagú család részére, jobb mellék utcában Ajánlatot „Pontos fizető” jellegre a kiadóba kérek. 1063

Kereslet

Egy
50-100 literes, borszűrőt megvételre keresek. Korona vendéglő, Csapó utca

Cserépkályhát,
jó karban levőt vennék József kir. herceg u. 75. háztulajdonos. 340

Jó állapotban
lévő asztali tüzhelyet keresek megvételre. — Piac u. 77. keresztút, I. 5.

Betéti társ
8-10.000 pengővel behatározott kereskedelmi vállalatba. Ajánlatot „Ingatlan fedezet” jelleggel kiadóhivatalban. 1267

Buzaajlat,
repecajlat és köles keveréket bármilyen mennyiségben veszek. Anaffy utca 20. 656

Társat keresek
40 éve fentálló, jó menetű üzlet, 5-6000 pengővel. Cím a kiadóban. 1295

5 hold
földet vennék a Czegléd-telep körüli Cím kiadóban. 1288

Butorok

Ebédő és hali
butor berendezés, rendkívül szép és szolid kivitelben, olcsón eladó. Megtekinthető minden nap délután 2-4 óra között. Ferenc József ut (Piac utca) 34. szám, I. emelet, 10. számú lakásban. 3601

Eladó föld

Parcellázott
házhelyek Homokkertben és Simonyi uton Kardos villa mögött eladó Dr. Kovács és Papp ügyvédi irodában. — Batthyányi u. 14. 3372

Eladó ház

Sestakertben
Andrássy uton három szoba, fürdőszoba, alápincézve, — négyesével gyümölcsösökkel, stézer pengőért eladó. Kut u. 102. 1322

Eladó ingóság

Kiállításra
készült remek réz és majolika asztaltüzhely (sparholt) olcsón eladó. Bercsényi u. 83 3731

Royal írógép
Vámpir porszívógép, — Telefunken rádió, folytonzó kálya olcsón eladó. Darabos u. 36. 1292

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában.
Felelős kiadó: DR. PAJOR GYÖZŐ igazgató FRISS SÁNDOR művezető